

Avocatul Poporului

**Raport Special privind
protejarea zonelor forestiere ale României**

București, august 2020

Domeniul drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale

Cuprins

1. INTRODUCERE	6
2. IMPORTANȚA PĂDURILOR ȘI EFECTELE EXPLOTĂRILOR FORESTIERE ASUPRA ECHILIBRULUI NATURAL	7
2.1 Încălzirea globală	9
2.2 Inundații	12
2.3 Degradarea solului, alunecări de teren	14
2.4 Deșertificare	14
3. GESTIONAREA FONDULUI FORESTIER DIN ROMÂNIA	15
3.1 Noțiuni introductive	15
3.2 Administrarea fondului forestier. Condițiile în care legislația permite exploatarea forestieră	16
3.3 Arii naturale protejate	17
3.4 Monitorizarea respectării regimului silvic, răspunderi și sancțiuni. Exploatare forestiere ilegale	22
3.5 Forme de proprietate. Retrocedări	23
4.1 SEMNALE DE ALARMĂ TRANSMISE DE LA NIVEL INTERNAȚIONAL	27
4.1.1 Comisia Europeană – procedura de infringement	27
4.1.2 UNESCO	30
4.1.3 Environmental Investigation Agency (EIA)	35
4.1.4 Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii (IUCN)	36
4.2 SEMNALE DE ALARMĂ DE LA NIVEL NAȚIONAL. ACADEMIA ROMÂNĂ	37
5. REGLEMENTĂRI ȘI STRATEGII AGREATE LA NIVEL EUROPEAN ȘI INTERNAȚIONAL	39
5.1 NIVEL EUROPEAN	39
5.1.1 Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene	39
5.1.2 Regulamentul Uniunii Europene privind comerțul cu lemn (EUTR)	39
5.1.3 Directiva 92/43/CEE a Consiliului privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (Directiva Habitate)	42
5.1.4 Directiva 2003/4/CE privind accesul publicului la informațiile despre mediu	43
5.1.5 Strategia UE în domeniul biodiversității pentru 2030	44
5.2 NIVEL INTERNAȚIONAL	45
5.2.1 Acordul de la Paris privind schimbările climatice	45
5.2.2 Convenția Națiunilor Unite privind Combaterea Deșertificării	45
5.2.3 Planul strategic pentru păduri 2017-2030 al Organizației Națiunilor Unite	46
5.2.4 Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă	47
8. DATE STATISTICE FURNIZATE DE AUTORITĂȚI PUBLICE	50

8.1 DATE REFERITOARE LA INFRAȚIUNI SILVICE ȘI VOLUM DE LEMN REZULTAT DIN TĂIERI ILEGALE	50
8.1.1 Inspectoratul General al Poliției Române	50
8.1.2 Ministerul Public	52
8.1.3 Regia Națională a Pădurilor ROMSILVA	53
8.1.4 Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor	54
8.1.5 Gărzi forestiere	55
8.1.6 Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea” (ICAS). Inventarul Forestier Național	57
8.1.5 Compararea datelor numerice referitoare la volumul de lemn dispărut din fondul forestier național	58
8.2 DATE REFERITOARE LA VOLUMUL DE LEMN RECOLTAT LA NIVELUL ARIILOR NATURALE PROTEJATE	60
8.2.1 Regia Națională a Pădurilor ROMSILVA	60
9. CONCLUZII	64
9.1 Gestionarea durabilă a fondului forestier național	64
9.3 Gestionarea ariilor naturale protejate din cadrul fondului forestier național	65
9.2 Combaterea tăierilor ilegale de arbori	66
10. PROPUNERI	69

Rezumat

Atât la nivel național, cât și la nivel internațional au fost trase multiple semnale de alarmă cu privire la necesitatea luării unor măsuri care să asigure o mai bună gestionare a fondului forestier, în vederea asigurării unei protejări eficiente a pădurilor din România. Pentru indentificarea și conturarea acestor soluții, instituția Avocatul Poporului a întreprins o serie de cercetări, demarând efectuarea de schimburi de date, precum și discuții cu autorități abilitate în domeniu și specialiști în materie silvică. Concluzia, care se poate formula în urma analizării răspunsurilor experților, constă în faptul că exploatările ilegale de lemn au cunoscut o dinamică de-a lungul timpului, exploataorii identificând o serie de metode de eludare a legii. Prin compararea datelor numerice s-a putut constata faptul că un volum de aproximativ 20 milioane m³ lemn dispare anual din pădurile României din cauza tăierilor ilegale și a unor cauze naturale, cele din urmă fiind considerate de specialiști a nu reprezenta un procent foarte mare din total. Datele statistice ne arată, totodată, faptul că doar un volum de aproximativ 200.000 m³ lemn este descoperit ca provenind din exploatări ilegale, prin activitatea gărzilor forestiere. Pe de altă parte, chiar și exploatările forestiere efectuate în conformitate cu prevederile legale în materie silvică, pot în unele cazuri, inclusiv prin amploarea lor, să exercite o presiune ridicată asupra mediului înconjurător sau pot pune probleme din perspectiva obligațiilor asumate de România la nivel internațional. De asemenea, o atenție sporită trebuie să se acorde tuturor categoriilor de zone forestiere protejate, care trebuie să fie considerate un patrimoniu al țării, a cărui valoare este recunoscută inclusiv la nivel internațional. În acest sens se impune reglementarea unor reguli mai stricte de protecție.

Principalele propuneri pentru combaterea tăierilor ilegale, buna gestionare a ariilor naturale protejate și dezvoltarea durabilă a pădurilor din România sunt următoarele:

- Identificarea de soluții în vederea reducerii considerabile sau chiar interzicerii tăierilor rase și cvasirase având în vedere efectele negative asupra mediului înconjurător pe care aceste tipuri de tratamente silvice le implică;
- Identificarea de soluții în vederea reglementării unei suprafețe minime la nivel național care trebuie menținută împădurită;
- Identificarea de soluții în vederea interzicerii exportului de lemn neprelucrat intensiv, conform recomandărilor Academiei Române;
- Stabilirea unor zone de „intervenție zero” în toate categoriile de arii naturale protejate prevăzute în legislația națională, care să cuprindă un procent de minim 80% din suprafața ariei protejate, inclusiv în siturile Natura 2000 și UNESCO, unde procesele naturale să poată avea loc fără intervenția umană, prin interzicerea tăierilor de arbori de orice tip (cu excepția lemnului provenit din doborâturi cauzate de fenomene naturale);
- Perfecționarea sistemului SUMAL, prin utilizarea imaginilor satelitare și alertarea în timp util a autorităților competente în domeniu;
- Identificarea de soluții în vederea îmbunătățirii pazei pădurilor, inclusiv prin montarea de camere de luat vederi în zonele de interes (ex.: intersecții de drumuri forestiere) și echiparea autovehiculelor folosite pentru transportul lemnului cu dispozitive GPS speciale;
- Demararea unui program de plantare de culturi energetice agricole pe terenurile degradate, în vederea asigurării lemnului de foc necesar comunităților locale și combaterii deșertificării.

1. INTRODUCERE

Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, în contextul prevederilor **art. 35 din Constituția României privind dreptul la mediu sănătos**, cu privire la situația fondului forestier din România, după ce a luat cunoștință din raportul intitulat „În spatele scenei: Cum ascund depozitele de bușteni distrugerea pădurilor seculare ale Europei” din 17 iulie 2018, efectuat de către organizația non-profit **Environmental Investigation Agency (EIA)** cu sediul în Washington D.C., S.U.A., precum și din mai surse mass-media despre faptul că „pădurile din România au avut de suferit peste un deceniu de administrare defectuoasă și neglijentă pentru a alimenta cererea externă pentru lemn ieftin”. Potrivit studiilor științifice efectuate, în anul 2005 România deținea două treimi din **pădurile virgine** încă existente în Europa, totalizând aproximativ **300.000 de hectare**. Pentru anul 2018 cercetările arată, însă, că au mai rămas doar aproximativ **100.000 hectare**, cu 200.00 de hectare mai puțin față de anul 2005.

În vederea obținerii unei imagini de ansamblu asupra situației pădurilor din România, precum și pentru identificarea aspectelor care necesită o atenție sporită pentru conservarea acestui patrimoniu natural, Instituția Avocatul Poporului și-a propus studiul a trei subiecte cu impact major în domeniul gestionării sectorului forestier, și anume:

- **Gestionarea durabilă a fondului forestier;**
- **Gestionarea ariilor naturale protejate;**
- **Combaterea exploatărilor forestiere ilegale.**

Având în vedere importanța cercetării subiectelor prezentate, luând în calcul faptul că dreptul la mediu sănătos este un drept al omului consacrat atât de *Constituție*, cât și de *Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene*, a fost demarată procedura specifică de investigare, prin solicitarea de informații:

- **Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor,**
- **Regiei Naționale a Pădurilor ROMSILVA,**
- **Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea”,**

- **Facultății de Silvicultură și Exploatare Forestiere din cadrul Universității Transilvania din Brașov,**
- **Administrației Naționale „Apele Române”,**
- **Inspectoratului General al Poliției Române,**
- **Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție,**

în vederea clarificării celor semnalate prin studiile efectuate la nivel internațional și comunicării de:

- puncte de vedere în legătură cu aspectele sesizate,
- statistici relevante cu privire la sectorul forestier,
- statistici referitoare la infracționalitatea înregistrată în materia studiată,
- posibile soluții pentru îmbunătățirea managementului sectorului forestier.

În acest context, în urma primirii răspunsurilor solicitate, în vederea formulării de concluzii cu privire la situația expusă, **au fost efectuate anchete** de către reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului la **Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Regia Națională a Pădurilor ROMSILVA, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea” și Comisia Națională a României pentru UNESCO.**

2. IMPORTANȚA PĂDURILOR ȘI EFECTELE EXPLOTĂRILOR FORESTIERE ASUPRA ECHILIBRULUI NATURAL

Evaluarea globală a resurselor forestiere din 2015 efectuată de Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO) arată că suprafața totală a pădurilor a scăzut la nivel global cu 3% într-o perioadă de 25 de ani.

Pădurile din întreaga lume se află într-o continuă schimbare, cu pierderi accelerate de suprafață în unele regiuni, dar și câștiguri în altele. Cercetători din cadrul Universității Maryland, SUA, au examinat datele satelitare Landsat, la o rezoluție spațială de 30 de metri, pentru a caracteriza întinderea, pierderea și câștigul de suprafață forestieră din 2000 până în 2018. La nivel global, 2,3 milioane de kilometri pătrați de

pădure au fost pierduți în perioada 2000-2012 ani și 0,8 milioane kilometri pătrați de pădure nouă au fost câștigați.¹

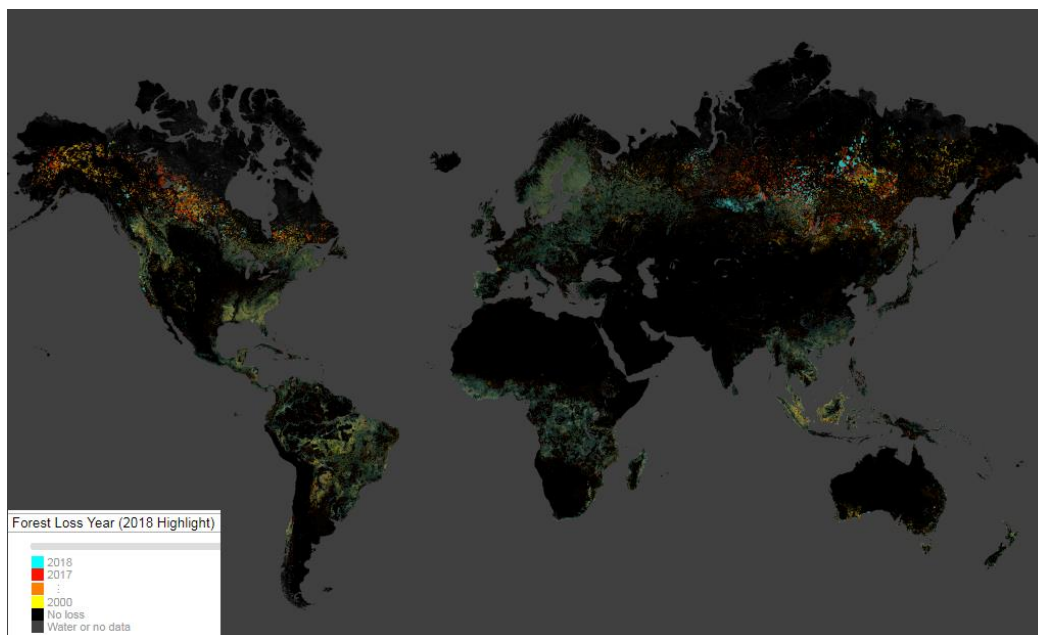

Fig. 1 Harta pierderilor de suprafață forestieră 2000-2018 (Hansen et al., *High-Resolution Global Maps of 21st-Century Forest Cover Change*²)

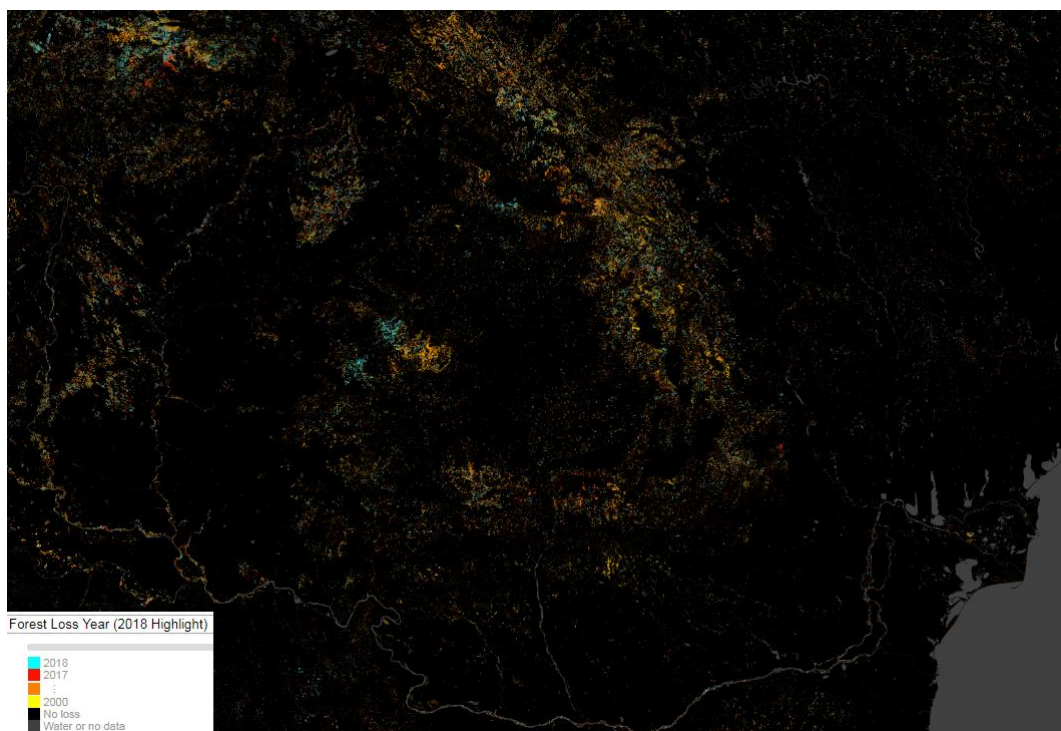

Fig. 2 Harta pierderilor de suprafață forestieră 2000-2018 - România (Hansen et al., *High-Resolution Global Maps of 21st-Century Forest Cover Change*³)

¹ Hansen et al, *High-Resolution Global Maps of 21st-Century Forest Cover Change*, Science 15 Nov 2013: Vol. 342, Issue 6160, p. 850-853.

² <https://earthenginepartners.appspot.com/science-2013-global-forest>

³ <https://earthenginepartners.appspot.com/science-2013-global-forest>

Pădurile asigură o serie de **beneficii** esențiale pentru echilibrul natural prin: **purificarea aerului, stocarea de carbon și apă, stabilizarea climei, asigurarea unui mediu de viață pentru biodiversitatea specifică.** De asemenea, acoperirea cu arbori a terenurilor asigură **protecție împotriva hazardurilor naturale** precum inundații, alunecări de teren, secetă, sau chiar deșertificare. Protejarea pădurilor este extrem de importantă atât pentru asigurarea sănătății mediului înconjurător, cât și a omului, având totodată un impact benefic asupra economiei.

NASA arată în unul dintre articolele publicate rolul important pe care pădurile îl au în răcirea și creșterea umidității aerului, sporind totodată concentrația de oxigen din atmosferă, contribuind astfel la echilibrarea bugetului de carbon al Pământului. Arborii adăpostesc nenumărate specii de viețuitoare, ancorează solul, reduc viteza vântului și încetinesc mișcarea apei.⁴

Prin defrișare sunt eliminați copaci înalți care pot depozita carbon în trunchiurile, ramurile și frunzele lor timp de sute de ani. Adesea, terenurile forestiere sunt înlocuite cu terenuri de cultură sau pășuni care depozitează mult mai puțin carbon pentru un timp mai scurt.⁵

Periculoasă din punct de vedere al protecției mediului este nu doar defrișarea care implică modificarea destinației sau folosinței terenului, ci și înlocuirea pădurii naturale cu plantații de specii de arbori cu rată rapidă de creștere, activitate care are un efect de accelerare a producției de lemn, dar care reduce biodiversitatea naturală, valoarea habitatului și furnizarea de servicii ecosistemice.

2.1 Încălzirea globală

Cercetătorii estimează că omul eliberează aproximativ nouă miliarde de tone de carbon (în mare parte dioxid de carbon) anual, prin arderea combustibililor fosili și prin schimbarea peisajului. Aproximativ patru miliarde de tone ajung astfel în atmosferă și

⁴ NASA Earth Observatory (2012, January 9), Seeing Forests for the Trees and the Carbon: Mapping the World's Forests in Three Dimensions

⁵ NASA Earth Observatory (2012, January 9), Seeing Forests for the Trees and the Carbon: Mapping the World's Forests in Three Dimensions

două miliarde de tone se dizolvă în ocean. Ultimele trei miliarde sunt stocate în ecosistemele terestre. Pădurile sunt considerate una dintre cele mai mari bănci de stocare din lume pentru carbonul emis în atmosferă prin procese naturale și activități umane. Ele acoperă aproximativ 30% din suprafața pământului. Până la 45% din carbonul depozitat pe pământ este stocat la nivelul pădurilor.⁶ Stocurile de carbon din păduri au scăzut însă, cu aproape 11 gigatone (Gt) în ultimii 25 de ani.⁷

Fenomenul încălzirii globale s-a amplificat odată cu revoluția industrială, iar cauzele sunt reprezentate potrivit cercetărilor științifice atât de activitatea umană cât și de o oarecare variabilitate naturală, însă majoritatea dovezilor arată că activitatea umană este factorul decisiv.⁸

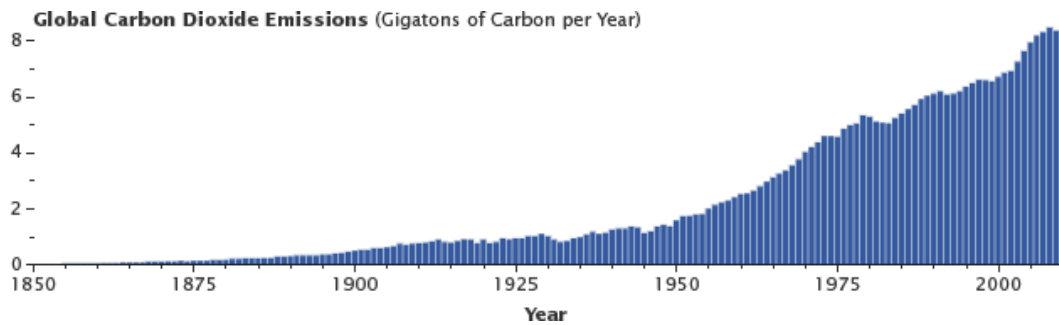

Fig. 3 Creșterea emisiilor de dioxid de carbon începând cu revoluția industrială (NASA Earth Observatory (2011, June 16) *The Carbon Cycle*)⁹

Conform unei analize a temperaturii efectuate de oamenii de știință de la Institutul Goddard pentru Studii Spațiale (GISS) de la NASA, temperatura globală medie pe Pământ a crescut cu puțin mai mult de 1 ° Celsius (2 ° Fahrenheit) începând cu 1880. Două treimi din încălzire s-a produs începând cu anul 1975, cu o viteză de aproximativ 0,15-0,20 ° C pe deceniu.

⁶ NASA Earth Observatory (2012, January 9), Seeing Forests for the Trees and the Carbon: Mapping the World's Forests in Three Dimensions

⁷ FAO, Global Forest Resources Assessment 2015. How are the World's Forests Changing? (FAO, Rome, Second., 2016), <http://www.fao.org/3/a-i4793e.pdf>.

⁸ <https://earthobservatory.nasa.gov/world-of-change/global-temperatures>

⁹ <https://earthobservatory.nasa.gov/features/CarbonCycle/page1.php>

Defrișarea este asociată cu creșterea CO₂-ului atmosferic și cu modificări ale energiei de suprafață și echilibrelor de masă care pot duce la schimbări climatice locale și globale. Eliberarea de CO₂ în atmosferă influențează climatul Pământului, producând o creștere a temperaturii.¹⁰ Studii efectuate recent, arată că defrișarea duce la o încălzire constantă de $0,38 \pm 0,02$ ° în regiunile tropicale și de $0,16 \pm 0,01$ ° C în regiunile temperate.¹¹

Încălzirea globală este amplificată nu doar de defrișări, ci și de **exploatări forestiere/tratamente silvice** care presupun plantarea de noi arbori după tăierea celor existenți, întrucât va fi necesară o perioadă destul de îndelungată pentru ca arborii să se dezvolte și să ajungă la capacitatea de absorbție de dioxid de carbon a arborilor maturi. În acest sens, un studiu prin care au fost analizate 403 specii de arbori specifici climatului tropical și temperat arată că pentru majoritatea speciilor rata de creștere în masă crește continuu odată cu mărirea copacului. Astfel, copacii mari și bătrâni nu acționează pur și simplu ca rezervoare senescente de carbon, ci fixează activ cantități mai mari de carbon în comparație cu copacii mai mici și mai tineri.¹²

Pe de altă parte, studiile arată că **degradarea pădurilor** are un puternic efect asupra cantității de carbon din atmosferă. Astfel emisiile provenite din degradarea pădurilor au crescut semnificativ de la 0,4 Gt CO₂ pe an în anii 90 la 1,0 Gt CO₂ pe an în perioada 2011-2015.¹³

În baza unui studiu de date satelitare din perioada 2003-2013, cercetătorii în domeniu au pus în lumină impactul potențial și efectiv al schimbărilor suprafețelor ocupate de pădure asupra temperaturii de la nivelul terenului. Astfel, tratamentele silvice pot avea efecte detectabile asupra tendințelor temperaturii de suprafață. În general, tăierile de arbori au provocat o încălzire semnificativă în regiunile tropicale și o încălzire

¹⁰ Bala G, Caldeira K, Wickett M, Phillips TJ, Lobell DB, Delire C, et al. Combined climate and carbon-cycle effects of large-scale deforestation. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*. 2007;104(16):6550–6555;

¹¹ Prevedello JA, Winck GR, Weber MM, Nichols E, Sinervo B (2019) Impacts of forestation and deforestation on local temperature across the globe. *PLOS ONE* 14(3), 2019;

¹² Stephenson NL, et al. Rate of tree carbon accumulation increases continuously with tree size. *Nature*. 2014; 507:90–93;

¹³ S. Federici, F. N. Tubiello, M. Salvatore, H. Jacobs, J. Schmidhuber, New estimates of CO₂ forest emissions and removals: 1990–2015. *Forest Ecology and Management*. 352, 89–98 (2015)

puternică în regiunile temperate din emisfera sudică. Împădurirea a provocat un impact opus asupra tendințelor de temperatură, cauzând o răcire a temperaturii în zonele enumerate.¹⁴

Comparativ cu vegetația de pășune, copacii sunt mai eficienți pentru transferul apei din sol în atmosferă, din cauza rădăcinilor lor mai adânci și a suprafeței mai mari a frunzelor. Pădurea tinde astfel să mențină o temperatură mai rece a suprafeței, eliberând mai multă energie sub formă de căldură latentă. Prin urmare, conversia de la pădure la iarbă, tinde să aibă un efect de încălzire a suprafeței terestre.¹⁵

Pierderea pădurilor afectează climatul nu doar din cauza impacturilor pe care le are asupra ciclului carbonului, dar și din cauza modului în care afectează fluxurile de energie și apă între pământ și atmosferă. Studiile efectuate în domeniu, arată că pierderile de pădure amplifică variația temperaturii diurne și cresc temperatura medie și maximă a aerului, cu cel puternic efect în zonele aride, urmate de zonele temperate, tropicale și boreale. În deceniul 2003–2012, variațiile în ceea ce privește suprafața solului acoperită cu păduri, au generat o încălzire biofizică medie a terenurilor, care reprezintă aproximativ 18% din efectul global al emisiilor de CO₂, cauzate de schimbările de utilizare a terenului.¹⁶

2.2 Inundații

Arborii rețin o parte din apa provenită din precipitații prin sistemul de ramuri. Astfel, la nivelul terenurilor acoperite de vegetație forestieră, cantitatea de precipitații care ating pământul poate fi redusă cu până la 45% sau chiar mai mult. În acest mod, prezența arborilor are un efect important asupra controlului inundațiilor.

Un alt mod prin care pădurile contribuie la evitarea inundațiilor este reținerea și încetinirea trecerii apei de ploaie la nivelul solului. Acest fapt se datorează inclusiv

¹⁴ Li Y, Zhao M, Mildrexler DJ, Motesharrei S, Mu Q, Kalnay E et al. Potential and actual impacts of deforestation and afforestation on land surface temperature, *J Geophys Res Atmos*. 2016; 121(24): 14,372–14,386;

¹⁵ Davin, E. L. & de Noblet-Duoudre, N. Climatic impact of global-scale deforestation: Radiative versus nonradiative processes. *J. Clim.* **23**, 97–112 (2010)

¹⁶ Alkama R, Cescatti A. Biophysical climate impacts of recent changes in global forest cover. *Science*. 2016; 351 (6273), p. 600–604

structurii solurilor forestiere și acțiunii rădăcinilor copacilor și faunei solului. De asemenea, solurile sunt de obicei mai uscate în perioadele de vară datorită consumului mai mare de apă de către păduri. Aceste condiții sporesc capacitatea solului de a primi și depozita apa de ploaie.

Rolul pădurilor împotriva inundațiilor a fost recunoscut timp de secole, însă pentru acceptarea la scară largă a politicilor de protecție a pădurilor în statele aflate în curs de dezvoltare, apare o cerință de demonstrații concludente despre modul în care defrișarea poate eroda bunăstarea și economiile umane.

Un studiu efectuat în 2007, prin folosirea de date colectate din 1990 până în 2000, din 56 de țări aflate în curs de dezvoltare, arată că frecvența inundațiilor este corelată negativ cu suprafața de pădure naturală rămasă și corelată pozitiv cu pierderile de zone forestiere naturale. Pe parcursul deceniului cercetat, aproape 100.000 de persoane au fost ucise și 320 de milioane de persoane au fost strămutate de inundații, totalul daunelor economice raportate depășind 1.151 miliarde USD. În urma unei reduceri a suprafeței forestiere naturale cu 10%, probabilitatea medie a frecvenței inundațiilor a crescut între 4% și 28%, în rândul țărilor studiate, iar durata totală a inundațiilor a arătat o creștere de 4-8%. Prin urmare, cercetările arată că pierderea de suprafețe împădurite poate genera creșterea sau agravarea numărului de dezastre legate de inundații, poate afecta negativ milioane de oameni și poate provoca pagube de miliarde de dolari în economiile defavorizate și nu numai.¹⁷

Potrivit unui studiu efectuat la nivel național, prin investigarea grupurilor montane și a unui sector al pajiștilor Dunării, unde întinderea defrișărilor este foarte mare și evaluarea suprafețelor defrișate în perioada 2000-2016, precum și a frecvenței inundațiilor la nivelul fiecărei unități administrative din România, s-a remarcat o influență evidentă a tăierilor de arbori efectuate pe suprafețe mari asupra frecvenței inundațiilor.¹⁸

¹⁷ COREY J. A. BRADSHAW, NAVJOT S. SODHI, KELVIN S.-H. PEH, BARRY W. BROOK, Global evidence that deforestation amplifies flood risk and severity in the developing world, *Global Change Biology* 13:2379-2395 · November 2007;

¹⁸ Daniel Peptenatu, Alexandra Grecu, Adrian Gabriel Simion, Karina Andreea Gruia, Ion Andronache, Cristian Constantin Draghici and Daniel Constantin Diaconu, Deforestation and Frequency of Floods in Romania, *Water Resources Management in Romania*, 10.1007/978-3-030-22320-5_9, (279-306), (2019).

Rezultatele studiilor efectuate consolidează imperativul protecției pădurilor la scară largă pentru asigurarea bunăstării umane și arată că reîmpădurirea poate contribui la reducerea frecvenței și gravității catastrofelor legate de inundații.

2.3 Degradarea solului, alunecări de teren

Tăierile de pădure pot fi considerate un tip de degradare a terenurilor atunci când ecosistemele forestiere, cu toate serviciile lor culturale, de reglementare și aprovizionare importante, sunt schimbate pentru o altă utilizare a terenului precum agricultura. Efectuarea tăierilor de arbori cauzează o eroziune a solului¹⁹ și modificarea funcționării solului. Acest lucru poate provoca o reducere a capacității de stocare a carbonului, a substanțelor nutritive și a circuitului apei, afectând grav productivitatea pământului sau capacitatea productivă pe termen lung a sistemului funciar. Peste 25% din toate pădurile Globului sunt gestionate special pentru protecția solului și a apei.²⁰

Defrișările cauzează, în general, o scădere cu 50% a materiei organice și a azotului total din sol, o scădere de 10-15% a ionilor solubili, în comparație cu solul forestier neafectat de tăieri de arbori și au ca rezultat un sol de o calitate redusă, a cărui productivitate scade.²¹

De asemenea, este cunoscut faptul că arborii au un rol important în fixarea solului în fața eroziunilor și alunecărilor de teren. Tăierile de arbori pot intensifica astfel de fenomene dăunătoare.

2.4 Deșertificare

Centrul Comun de Cercetare, serviciu pentru știință și cunoștințe din cadrul Comisiei Europene, a publicat în 2018 cea de-a treia ediție a *Atlasului mondial al*

¹⁹ BHARTENDU AJAY, DEFORESTATION CAUSING GLOBAL WARMING AND CLIMATE CHANGE, *International Journal of Chemical Sciences*: 10(3), 2012;

²⁰ <https://wad.jrc.ec.europa.eu/globalforests>

²¹ Hajabbasi, M.A., Jalalian, A. & Karimzadeh, H.R. Deforestation effects on soil physical and chemical properties, Lordegan, Iran. *Plant and Soil* 190, 301–308 (1997);

*deșertificării*²². Atlasul arată că deșertificarea afectează 8 % din teritoriul Uniunii Europene, în special în Europa de Sud, Europa Centrală și de Est. Aceste regiuni, care reprezintă aproximativ 14 milioane de hectare, au o sensibilitate ridicată la deșertificare. Treisprezece state membre s-au declarat afectate de deșertificare în contextul *Convenției Națiunilor Unite pentru Combaterea Deșertificării*: Bulgaria, Croația, Cipru, Grecia, Ungaria, Italia, Letonia, Malta, Portugalia, România, Slovacia, Slovenia și Spania.

Principalele constatări ale *Atlasului* arată că la nivelul Uniunii peste 75 % din suprafața uscatului este deja degradată și peste 90% s-ar putea degrada până în 2050. Costurile degradării solului în UE sunt estimate la zeci de miliarde de euro anual. Pe de altă parte, se estimează că degradarea solului și schimbările climatice vor duce la o reducere a randamentului culturilor în lume cu aproximativ 10 % până în 2050, iar estimările arată că până în 2050, aproximativ 700 de milioane de persoane vor fi strămutate din cauza problemelor legate de insuficiența resurselor solurilor. Atenuarea fenomenului este tot mai dificilă, în contextul în care exploatarea forestieră capătă amploare odată cu trecerea timpului.

Riscurile climatice și de dezastre, inclusiv seceta și deșertificarea, amenință la nivel mondial creșterile economice și dezvoltarea. Cu un efort consistent, sistematic și colectiv, realizările globale au și pot fi păstrate și îmbunătățite, însă este necesară o intervenție critică (World Bank, 2017).

3. GESTIONAREA FONDULUI FORESTIER DIN ROMÂNIA

3.1 Noțiuni introductive

Fondul forestier al României are o suprafață de 6.529.000 hectare, reprezentând doar **27,3% din teritoriul țării**.²³

²² <https://wad.jrc.ec.europa.eu/>;

²³ <http://www.mmediu.ro/categorie/paduri/25>

Organizația pentru Alimentație și Agricultură (FAO), arată în *Raportul privind starea pădurilor din 2018*, faptul că suprafața acoperită de păduri a scăzut la nivel mondial de la 31.6% în 1990, la 30.6% în 2015.

Comparând datele numerice, putem remarca faptul că România deține un procent de suprafață forestieră mai mic decât media de la nivel global, cu toate că relieful și climatul țării oferă condiții prielnice dezvoltării vegetației forestiere, comparativ cu alte zone ale Globului.

În acest sens, Academia Română semnalează faptul că „deși există o discordanță majoră între gradul actual de acoperire al teritoriului țării cu păduri (27%) și procentul optim de împădurire (35-40%), acțiunile de împădurire a țării în afara fondului forestier se află la cel mai redus nivel din istoria postbelică a silviculturii românești”.²⁴

3.2 Administrarea fondului forestier. Condițiile în care legislația permite exploatarea forestieră

Fondul forestier este administrat prin intermediul unor planuri întocmite de regulă pentru o perioadă de 10 ani, denumite **amenajamente silvice**. Amenajamentele silvice conțin următoarele date: descrierea condițiilor pedoclimatice, o evidență a arboretelor, precum și o proiectare a lucrărilor care urmează să fie executate în perioada definită (volumul de lemn planificat a fi tăiat cu scop de recoltare, îngrijire a arboretelor tinere, regenerare a arboretelor ajunse la maturitate).²⁵ Elaborarea amenajamentelor silvice se face sub coordonarea și controlul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură. Amenajamentele silvice se întocmesc prin unități specializate atestate de autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură.²⁶

Administrarea fondului forestier al României, precum și serviciile silvice, se asigură prin ocoale silvice autorizate, astfel:

²⁴ *Starea actuală și viitorul pădurilor României în viziunea Academiei Române, Academia Română, 2016.*

²⁵ http://www.rosilva.ro/articole/volumul_de_lemn_ce_se_recolteaza_anual_din_paduri_p_93.htm

²⁶ Art. 21 alin. (2) și (3) din *Codul Silvic*;

1. Pentru **fondul forestier proprietate publică a statului** - prin **ocoale silvice de stat**, care pot fi din structura Regiei Naționale a Pădurilor (ROMSILVA), Regiei Autonome "Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat", sau a Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură "Marin Drăcea";
2. Pentru **fondul forestier proprietate privată** - prin **ocoale silvice de regim** (înființate de unitățile administrativ-teritoriale, de persoanele fizice ori de persoanele juridice, care au în proprietate fond forestier ori de asociații constituite de către acestea) **sau pe bază de contract cu alte ocoale silvice**²⁷ (ex. ocoale silvice de stat aflate sub administrarea ROMSILVA).

3.3 Arii naturale protejate

La nivel național, prin *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice*, sunt stabilite următoarele categorii de arii naturale protejate:

- **Rezervații științifice;**
- **Parcuri naționale;**
- **Monumente ale naturii;**
- **Rezervații naturale;**
- **Parcuri naturale;**
- **Rezervații ale biosferei;**
- **Zone umede de importanță internațională (RAMSAR);**
- **Situri naturale ale patrimoniului natural universal;**
- **Arii speciale de conservare (SCI);**
- **Arii de protecție specială avifaunistică (SPA);**
- **Situri de importanță comunitară;**
- **Geoparcul.**

Precizăm că pentru fiecare categorie de arie naturală protejată sunt stabilite reguli distincte de gestionare, în funcție de specificul lor. Potrivit legislației naționale în

²⁷ Art. 13 alin. (1) din Codul Silvic;

vigoare, tăierea de arbori este permisă chiar și în zonele naturale protejate, cu respectarea anumitor condiții.

Un procent de doar sub 3% din pădurile aflate pe teritoriul României sunt sub protecție strictă.

Parcurile naționale și naturale sunt administrate conform unor planuri de management, prin care se stabilește delimitarea suprafeței acestor arii protejate astfel²⁸:

- zone de protecție strictă,
- zone de protecție integrală,
- zone-tampon,
- zone de dezvoltare durabilă a activităților umane.

În **zonele de protecție strictă** legislația permite²⁹:

- efectuarea activităților de cercetare, educație ecologică, activități de ecoturism, cu limitările descrise în planurile de management.

Cu privire la **zonele de protecție integrală** sunt permise:

- orice forme de exploatare sau utilizare a resurselor naturale, precum și orice forme de folosire a terenurilor, incompatibile cu scopul de protecție și/sau de conservare³⁰,
- intervenții în scopul reconstrucției ecologice a ecosistemelor naturale și al reabilitării unor ecosisteme necorespunzătoare sau degradate³¹,
- acțiuni de înlăturare a efectelor unor calamități care afectează suprafețe de pădure³²
 - acțiunile de prevenire a înmulțirii în masă a dăunătorilor forestieri, care nu necesită extrageri de arbori³³,

²⁸ Art. 22 alin. (1) din O.U.G. nr. 57/2007;

²⁹ Art. 22 alin. (2) din O.U.G. nr. 57/2007;

³⁰ Art. 22 alin. (5) lit. a) din O.U.G. nr. 57/2007;

³¹ Art. 22 alin. (5) lit. f) din O.U.G. nr. 57/2007;

³² Art. 22 alin. (6) lit. g) din O.U.G. nr. 57/2007;

³³ Art. 22 alin. (6) lit. h) din O.U.G. nr. 57/2007;

- acțiunile de combatere a înmulțirii în masă a dăunătorilor forestieri, care necesită evacuarea materialului lemnos din pădure³⁴.

Zonele-tampon fac trecerea între zonele cu protecție integrală și cele de dezvoltare durabilă, fiind denumite în parcurile naționale zone de conservare durabilă și în parcurile naturale zone de management durabil.

În **zonele de conservare durabilă** se pot desfășura următoarele activități³⁵:

- intervenții în scopul reconstrucției ecologice a ecosistemelor naturale și al reabilitării unor ecosisteme necorespunzătoare sau degradate,
- acțiuni de înlăturare a efectelor unor calamități care afectează suprafețe de pădure,
- activități de protecție a pădurilor, acțiunile de prevenire a înmulțirii în masă a dăunătorilor forestieri, care necesită evacuarea materialului lemnos din pădure în cantități care depășesc prevederile amenajamentelor,
- lucrări de îngrijire și conducere a arboretelor, lucrări speciale de conservare cu accent pe promovarea regenerării naturale și fără extragerea lemnului mort, cu excepția cazurilor în care se manifestă atacuri de dăunători ai pădurii ce se pot extinde pe suprafețe întinse, în primul rând de parcele întregi limitrofe zonelor cu protecție strictă sau integrală, în restul zonei-tampon fiind permisă aplicarea de tratamente silvice care promovează regenerarea pe cale naturală a arboretelor: tratamentul tăierilor de transformare spre grădinărit, tratamentul tăierilor grădinărite și cvasigrădinărite, tratamentul tăierilor progresive clasice sau în margine de masiv cu perioada de regenerare de minimum 10 ani,
- activități tradiționale de utilizare a resurselor regenerabile, prin introducerea de tehnologii cu impact redus.

În **zonele de management durabil** se pot desfășura următoarele activități:

- intervențiile în scopul reconstrucției ecologice a ecosistemelor naturale și al reabilitării unor ecosisteme necorespunzătoare sau degradate, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific,

³⁴ Art. 22 alin. (6) lit. i) din O.U.G. nr. 57/2007;

³⁵ Art. 22 alin. (8) din O.U.G. nr. 57/2007;

aprobate de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor;

- acțiunile de înlăturare a efectelor unor calamități care afectează suprafețe de pădure,
- activitățile de protecție a pădurilor, acțiunile de prevenire a înmulțirii în masă a dăunătorilor forestieri, care necesită evacuarea materialului lemnos din pădure în cantități care depășesc prevederile amenajamentelor,
- lucrări de îngrijire și conducere a arboretelor și lucrări de conservare,
- aplicarea de tratamente silvice care promovează regenerarea pe cale naturală a arboretelor: tratamentul tăierilor de transformare spre grădinărit, tratamentul tăierilor grădinărite și cvasigrădinărite, tratamentul tăierilor progresive clasice sau în margine de masiv, tratamentul tăierilor succesive clasice sau în margine de masiv, tratamentul tăierilor în crâng, în salcâmete și în zăvoaie de plop și salcie. În cazul arboretelor de plop euramerican se poate aplica și tratamentul tăierilor rase în parchete mici, iar în arboretele de molid, tăieri rase pe parcelele de maximum 1 ha,
- activități de vânătoare cu avizarea cotelor de recoltă și a acțiunilor de vânătoare de către administratorul ariei naturale protejate. Avizarea cotelor de recoltă de către administratorul ariei naturale protejate se face în baza hotărârii consiliului științific.

În **zonele de dezvoltare durabilă** se pot desfășura următoarele activități, cu respectarea prevederilor din planurile de management³⁶:

- activități de vânătoare, în zonele de dezvoltare durabilă din parcurile naturale;
- activități de exploatare a resurselor minerale neregenerabile, dacă această posibilitate este prevăzută în planul de management al parcului și dacă reprezintă o activitate tradițională;
- lucrări de îngrijire și conducere a arboretelor și lucrări de conservare;
- aplicarea de tratamente silvice care promovează regenerarea pe cale naturală a arboretelor: tratamentul tăierilor de transformare spre grădinărit, tratamentul

³⁶ Art. 22 alin. (8) din O.U.G. nr. 57/2007;

tăierilor grădinărite și cvasigrădinărite, tratamentul tăierilor progresive clasice sau în margine de masiv, tratamentul tăierilor succesive clasice ori în margine de masiv, tratamentul tăierilor în crâng în salcâmete și zăvoaie de plop și salcie. În zonele de dezvoltare durabilă din parcurile naționale se pot aplica tratamentul tăierilor rase în arboretele de molid pe suprafețe de maximum 1 ha, precum și tratamentul tăierilor rase în parchete mici în arboretele de plop euramerican. În zonele de dezvoltare durabilă din parcurile naturale se poate aplica și tratamentul tăierilor rase în parchete mici în arboretele de molid pe suprafețe de maximum 1 ha și plop euramerican;

- alte activități tradiționale efectuate de comunitățile locale.

Astfel, conform prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 57/2007 la nivelul parcurilor naționale și naturale, este permisă aplicarea a diferitor tipuri de tratamente silvice, în funcție de specificul zonei, fiind permise, în anumite condiții, inclusiv tăieri rase sau tăieri succesive clasice ori în margine de masiv.

La nivel comunitar, este constituită **Rețeaua "Natura 2000"**, rețea ecologică europeană de arii naturale protejate, care cuprinde arii de protecție specială avifaunistică, stabilite în conformitate cu prevederile Directivei 79/409/CEE privind conservarea păsărilor sălbatice și arii speciale de conservare desemnate de Comisia Europeană și ale Directivei 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale, a faunei și florei sălbatice.

La nivel internațional, IUCN (Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii)³⁷ a elaborat *Ghidul privind aplicarea categoriilor de management a ariilor naturale protejate*, recomandând un sistem mondial de clasificare a ariilor naturale protejate. Unele categorii de arii naturale protejate stabilite la nivel național corespund cu cele conturate de IUCN.

³⁷ IUCN reunește state, agenții guvernamentale și o mare diversitate de organizații neguvernamentale într-un parteneriat mondial: în total peste 1000 membri din aproximativ 160 de țări, având rol în încurajarea și acordarea de asistență societăților din întreaga lume, în vederea conservării integrității și diversității naturii și pentru a se asigura că utilizarea resurselor naturale este echitabilă și sustenabilă din punct de vedere ecologic.

3.4 Monitorizarea respectării regimului silvic, răspunderi și sancțiuni. Explotări forestiere ilegale

Pentru implementarea și monitorizarea respectării regimului silvic, în procesul de gospodărire a fondului forestier național s-au înființat **gărzile forestiere** – structuri teritoriale de specialitate aflate în subordinea autorității publice centrale care răspunde de silvicultură.

Gărzile forestiere sunt instituții publice teritoriale, cu personalitate juridică, finanțate integral de la bugetul de stat și au rolul de a asigura:

- monitorizarea respectării legislației, prin analizarea permanentă a bazele de date standardizate;
- organizarea și efectuarea controalelor pentru a asigura respectarea regimului silvic, a regimului cinegetic, a legislației referitoare la trasabilitatea materialelor lemnoase și instrucțiunilor privind recoltarea produselor nelemnoase;
- aplicarea operativă a măsurilor legale;
- colectarea și furnizarea de informații pentru îmbunătățirea cadrului normativ specific;
- emiterea avizelor și autorizațiilor, în condițiile legii.

Conform prevederilor *Codului Silvic*, **proprietarii** de păduri sunt **obligați să asigure paza pădurii împotriva tăierilor ilegale de arbori, a furturilor, a distrugerilor, a degradărilor, a pășunatului și a altor fapte păgubitoare pentru fondul forestier, în condițiile legii.** Personalul silvic care are atribuții pentru paza pădurilor este dotat cu armament de serviciu, în condițiile legii. În exercitarea atribuțiilor de serviciu privind paza fondului forestier, precum și constatarea contravențiilor și a faptelor ce constituie infracțiuni silvice, personalul silvic este investit cu exercițiul autorității publice, în limitele competențelor stabilite de lege.³⁸

Unitățile de poliție și jandarmerie, potrivit atribuțiilor ce le revin conform legii, **asigură sprijin de specialitate în organizarea pazei pădurilor.**³⁹

³⁸ Art. 51 din *Codul Silvic*;

³⁹ Art. 52 din *Codul Silvic*;

Amplizarea fenomenului contravențional și infracțional din domeniul silviculturii din ultimii ani a condus la reducerea considerabilă a suprafeței fondului forestier, problemă majoră cu implicații grave asupra mediului înconjurător, incluzând pierderea biodiversității, degradarea pădurilor și defrișări. Datorită funcțiilor pe care le îndeplinește, pădurea reprezintă un patrimoniu inestimabil și joacă un rol foarte important în menținerea tuturor echilibrelor naturale.

Pentru asigurarea unei mai bune monitorizări a respectării reglementărilor din domeniul silvic, a fost dezvoltat **mecanismul SUMAL**, sistem informațional integrat de urmărirea materialelor lemnoase, realizat de autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură. În prezent, programul este în curs de perfecționare, finalizarea acestuia fiind esențială pentru asigurarea unei protecții adecvate a pădurilor împotriva acțiunilor ilegale.

Pe de altă parte, apărarea domeniului forestier împotriva activităților ilicite necesită o atenție sporită și din partea legiuitorului iar, în vederea îmbunătățirii principalului instrument de sancționare a încălcărilor regimului silvic, pentru descurajarea agresiunilor asupra fondului forestier național, se impune ca prevenirea și combaterea acestor fapte să constituie o prioritate în activitatea organelor cu atribuții în domeniu.

În acest sens, în opinia noastră, prezintă utilitate **regândirea sistemului sancționator, pentru descurajarea activităților ilegale de tăiere a arborilor**, în special a celor efectuate la scară largă. Pentru împlinirea acestui deziderat prezintă utilitate inclusiv reglementarea unor sancțiuni complementare aplicabile entităților care efectuează exploatare silvice prin eludarea dispozițiilor legale.

3.5 Forme de proprietate. Retrocedări

Potrivit art. 7 din *Codul Silvic*, **după forma de proprietate**, fondul forestier național poate fi:

- a) fond forestier proprietate publică a statului;
- b) fond forestier proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale;

- c) fond forestier proprietate privată a persoanelor fizice și juridice;
- d) fond forestier proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale.

Din 1990 până în prezent, fondul forestier proprietate publică a statului a fost diminuat considerabil, ca urmare a aplicării legilor de reconstituire a dreptului de proprietate.⁴⁰

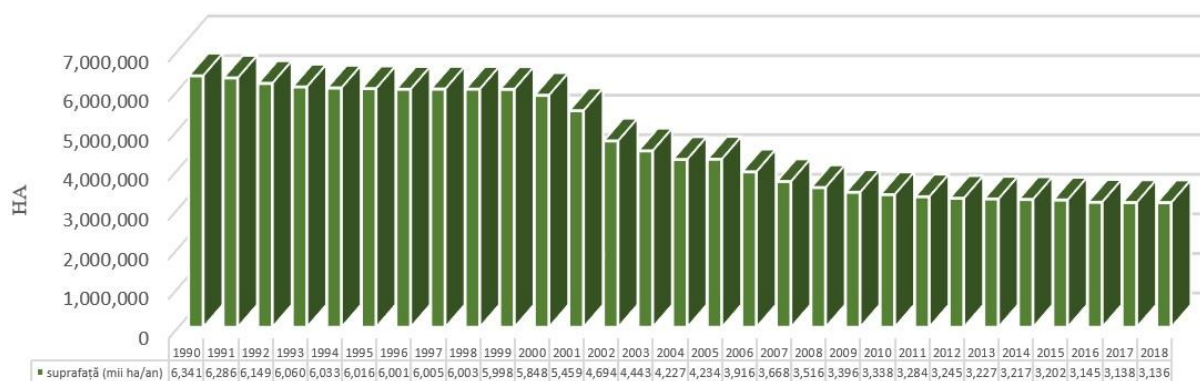

Fig. 4 Suprafața forestieră aflată în proprietate publică a statului din 1990 până în 2018

Până la sfârșitul anului 2018, a fost retrocedată o suprafață totală de **3.165.832 ha terenuri forestiere**, către foștii proprietari sau moștenitorii legali ai acestora, reprezentând **cca. 51% din suprafața fondului forestier național**.⁴¹

Hotărârea nr. 447/2017 pentru aprobarea Normelor metodologice de acordare, utilizare și control al compensațiilor reprezentând contravaloarea produselor pe care proprietarii nu le recoltează, datorită funcțiilor de protecție stabilite prin amenajamente silvice care determină restricții în recoltarea de masă lemnoasă prevede un **sistem de compensații** la care au dreptul proprietarii, persoane fizice și juridice, ale căror păduri sunt încadrate, prin amenajamentele silvice, în tipurile funcționale T1 și/sau T2. Din tipul funcțional T1 fac parte pădurile cu funcții speciale de ocrotire a naturii, pentru care, prin lege, este interzisă orice fel de exploatare de lemn pentru conservarea biodiversității. În tipul funcțional T1 sunt incluse pădurile constituite în zonele de protecție strictă sau integrală a ariilor naturale protejate, rezervațiile științifice, pădurile virgine și cvasivirgine, rezervațiile naturale, care conservă resurse genetice deosebite.

⁴⁰ http://www.rosilva.ro/articole/prezentare_generala_p_178.htm

⁴¹ <http://www.rosilva.ro/files/content/bucuresti/ghid%20gospodarire%20.pdf>

Din tipul funcțional T2 fac parte pădurile cu funcții speciale de protecție în care recoltarea masei lemnoase este substanțial diminuată, astfel încât prin restricțiile impuse să nu fie afectat ecosistemul forestier.⁴²

Potrivit punctului de vedere transmis de Facultatea de Silvicultură și Exploatarea Forestiere din cadrul Universității Transilvania din Brașov urmare a invitației de colaborare adresată de instituția Avocatul Poporului, aceste mecanisme financiare de compensare a proprietarilor de drept cărora le sunt impuse restricții din considerente de protecție a mediului, „nu au funcționat niciodată în mod adecvat (cel mai adesea acestea fiind complet inaplicabile)”. Mediul academic din domeniul silviculturii consideră că lipsa acestor mecanisme a generat reducerea nivelului de respectare a regimului silvic, lacună care a condus inclusiv la generarea unui fenomen de înstrăinare a proprietăților forestiere de către membrii comunităților locale.

Pe de altă parte, pe rolul organelor de cercetare penală au existat și există mai multe dosare având ca obiect retrocedările ilegale de pădure, aspecte pe care urmează să le dezvoltăm în continuarea prezentului *Raport*.

În perioada regimului comunist suprafețele de teren proprietate privată au fost naționalizate, intrând astfel în proprietatea statului. După căderea regimului, însă, au fost adoptate o serie de legi, în vederea retrocedării acestor proprietăți către descendenții proprietarilor inițiali: *Legea 18/1991 privind fondul funciar, republicată, Legea 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997, Legea 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, Legea 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România*. Astfel, suprafețe extinse de teren au trecut din proprietatea publică în proprietate privată, inclusiv zone declarate oficial arii protejate.

⁴² Art. 3 alin. (3) și (4) din *Hotărârea nr. 447/2017 pentru aprobarea Normelor metodologice de acordare, utilizare și control al compensațiilor reprezentând contravaloarea produselor pe care proprietarii nu le recoltează, datorită funcțiilor de protecție stabilite prin amenajamente silvice care determină restricții în recoltarea de masă lemnoasă*;

Studii de specialitate arată că eficiența conservării ariilor protejate poate scădea în perioadele de schimbări socio-economice și instituționale pronunțate. În acest sens, prin efectuarea unui studiu de către specialiști din România, Germania, Ungaria și SUA, cu privire la trei mari arii protejate care acoperă în mod colectiv aproximativ 204.500 ha, Parcul Natural Munții Maramureșului Natural, Parcul Național Munții Rodnei și Parcul Național Călimani, s-a constatat că acoperirea suprafețelor de teren cu pădure a fost stabilă puțin timp înainte și după 1990, dar ratele de perturbare a pădurilor au crescut brusc, în două valuri, după 1995 și 2005. S-au constatat tulburări substanțiale în zonele protejate, chiar și în zonele centrale ale acestora. Astfel, capacitatea rețelei de arii protejate de a conserva biodiversitatea este foarte probabil să fie afectată.⁴³

Un raport efectuat de Environmental Investigation Agency, intitulat „Jefuirea ultimei păduri”, dezvoltă un întreg capitol cu privire la procesul de retrocedare și obținerea ilegală de terenuri. Astfel, se arată că, în mii de cazuri din toată țara, grupări de criminalitate organizată au falsificat documente și au mituit oficiali pentru a obține suprafețe însemnate de terenuri forestiere disponibile pentru retrocedare. Aceste terenuri au fost vândute imediat către clienți bogați, iar pădurea a fost adesea defrișată în foarte scurt timp pentru a obține profituri rapide.

În Raportul de Audit privind „Situația patrimonială a fondului forestier din România, în perioada 1990-2012” efectuat de **Curtea de Conturi a României**, se precizează că în urma analizei dosarelor întocmite și prezentate în timpul misiunii de audit al performanței, s-a ajuns la concluziile prezentate în continuare. Au fost efectuate solicitări de reconstituire a dreptului de proprietate pentru: suprafețe mult mai mari decât cele deținute în mod real în anul 1948 de către autorii deposedați; suprafețe de teren cu vegetație forestieră pentru care statul a plătit despăgubiri sume uriașe în raport cu valoarea reală a terenurilor expropriate; păduri grevate de sarcini în favoarea statului și care fuseseră preluate de acesta în contul unor creanțe, în special credite contractate de la instituții de credit deținute de statul român; terenuri forestiere ce constituiau active ale unor societăți comerciale (multe din acestea cu acționariat străin) fără ca legile de

⁴³ Jan Knorn , Tobias Kuemmerle, Volker C. Radeloff, Alina Szabo, Marcel Mindrescu, William S. Keeton, Ioan Abrudan , Patrick Griffiths, Vladimir Gancz, Patrick Hostert, *Forest restitution and protected area effectiveness in post-socialist Romania*, Biological Conservation 146 (2012), p. 204-212, ELSEVIER.

fond funciar să se refere la astfel de retrocedări; păduri proprietate publică administrate de fundații de drept public; totalitatea suprafețelor de pădure deținute de formele asociative de proprietate înainte de 1948, deși nu toți foștii coproprietari au avut moștenitori și nu toți moștenitorii au depus cereri sau erau îndreptățiți de lege să depună cereri; suprafețe de terenuri cu vegetație forestieră care făceau parte din rezervații naturale constituite; terenuri forestiere, pășuni împădurite și fânețe care nu au fost niciodată ale statului, dar care se solicită a fi reconstituite din proprietatea publică a statului etc.. Solicitățile au fost înaintate de: persoane fără vocație succesorală; reprezentanți nelegali sau contestați ai unor forme asociative de proprietate; forme asociative care nu sunt sau nu pot fi continuatoare în drepturi și obligații a persoanelor juridice – societăți comerciale; împuterniciți prin procuri a căror autenticitate nu poate fi verificată întrucât sunt emise în străinătate; instituții de cult care au avut terenuri forestiere în folosință și nu în proprietate. Potrivit concluziilor formulate de Curtea de Conturi, multe din dosarele de tipul celor enumerate au fost soluționate favorabil sau prin procedură administrativă prevăzută de *Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar* sau prin hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile.

4.1 SEMNALE DE ALARMĂ TRANSMISE DE LA NIVEL INTERNAȚIONAL

La nivel internațional s-au formulat puncte de vedere cu privire la situația pădurilor din România atât referitoare la tăierile ilegale de arbori, cât și cu privire la tăierile permise de legislația în vigoare, care prezintă însă un risc asupra sustenabilității și la gestionarea ariilor naturale protejate, care necesită o atenție suplimentară datorită valorii lor deosebite în ecosistemul natural.

4.1.1 Comisia Europeană – procedura de infringement

În cazul în care se identifică o posibilă încălcare a legislației UE sau se transmite o plângere în care este sesizată o astfel de încălcare, Comisia deschide un dialog cu statul membru în cauză. Dacă statele membre furnizează informații în vederea identificării

unei soluții rapide, conformă cu legislația UE, inițierea unei proceduri formale de constatare a neîndeplinirii obligațiilor poate fi evitată.

Comisia poate deschide **procedura formală de constatare a neîndeplinirii obligațiilor (infringement)** în cazul în care statul membru nu este de acord cu Comisia sau nu ia măsuri pentru a remedia presupusa încălcare a legislației UE. Procedura cuprinde următoarele etape:

1. **Scrisoarea de punere în întârziere** (statul membru trebuie să transmită în termen de cel mult 2 luni observații privind încălcarea);
2. **Avizul motivat** (Comisia comunică motivele pentru care consideră că statul membru a încălcat legislația UE, iar statul membru trebuie să informeze Comisia în termen de cel mult 2 luni cu privire la măsurile luate);
3. **Sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene** (în cazul în care Curtea hotărăște că a avut loc o încălcare a legislației UE, aceasta dispune ca statul membru să-și adapteze legislația sau practicile și să soluționeze situație în cel mai scurt timp).

Scrisori de punere în întârziere adresate României

Prin **Decizia nr. 20202033/12.02.2020**, România a fost pusă în întârziere în baza art. 258 din *Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE)*, pentru a pune capăt exploatărilor forestiere ilegale.

Comisia îndeamnă România, pe această cale, **să pună în aplicare în mod corespunzător Regulamentul UE privind lemnul (EUTR)**, care interzice întreprinderilor cu activitate în sectorul lemnului să producă și să introducă pe piața UE produse obținute din bușteni recoltați în mod ilegal. În cazul României, autoritățile naționale nu au verificat efectiv operatorii și nu s-au aplicat sancțiuni corespunzătoare. Tot prin scrisoarea de punere în întârziere, se semnalează faptul că datorită inconsecvențelor din legislația națională, autoritățile române nu pot efectua o verificare corespunzătoare a lemnului recoltat ilegal.

În plus, Comisia a constatat că autoritățile române gestionează pădurile și autorizează exploatarea forestieră, fără a evalua în prealabil impactul asupra habitatelor protejate, fiind vorba de o încălcare a *Directivei 92/43/CEE a Consiliului privind habitatele* și *Directivei privind evaluarea strategică de mediu*.

Comisia a constatat că **habitate forestiere protejate au dispărut din cadrul siturilor protejate Natura 2000**, producându-se astfel o încălcare a *Directivei 92/43/CEE a Consiliului privind habitatele* și a *Directivei 2009/147/CE privind păsările*.

De asemenea, au fost identificate **deficiențe cu privire la accesul publicului la informațiile privind mediul din planurile de gestionare a pădurilor**.

Prin urmare, Comisia a acordat un termen de o lună pentru ca România să ia măsurile necesare în vederea remedierii deficiențelor identificate de Comisie. Ulterior primirii răspunsului din partea statului român, la data de 02.07.2020, Comisia Europeană a transmis României un aviz motivat cu privire la neîndeplinirea obligațiilor ce îi revin în temeiul:

- articolului 10 și articolului 19 din Regulamentul (UE) nr. 995/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 octombrie 2010 de stabilire a obligațiilor care revin operatorilor care introduc pe piață lemn și produse din lemn,
- articolului 6 alineatele (2) și (3) și articolului 7 din Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică,
- articolului 3 alineatul (2) litera (b) și articolului 4 din Directiva 2001/42/CE privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului,
- articolelor 3 și 4 din Directiva 2003/4/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 28 ianuarie 2003 privind accesul publicului la informațiile despre mediu și de abrogare a Directivei 90/313/CEE a Consiliului.

Prin **Decizia nr. 20192138/25.07.2019** România a fost pusă în întârziere în baza art. 258 din *Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE)*, pentru a **finaliza rețeaua Natura 2000**.

Comisia Europeană a decis să trimită o scrisoare de punere în întârziere **României** pe motiv că nu este asigurată protecția adecvată a habitatelor și speciilor de interes la nivelul UE prin desemnarea de arii naturale protejate. În temeiul legislației UE privind natura (*Directiva 92/43/CEE a Consiliului privind habitatele și Directiva 2009/147/CE privind păsările*), statele membre au fost de acord și s-au angajat să dezvolte o rețea europeană Natura 2000 coerentă, prin transmiterea de propuneri Comisiei pentru stabilirea siturilor adecvate de importanță comunitară. Comisia a constatat că România nu a propus toate siturile relevante din perspectiva rețelei Natura 2000, iar cele pe care le-a propus nu acoperă în mod adecvat diversele specii și tipuri de habitate care necesită protecție.⁴⁴

4.1.2 UNESCO

În anul 2017 România a înscris în **Patrimoniul Mondial UNESCO**, în cadrul dosarului *Păduri străvechi și seculare de fag din Carpați și alte regiuni ale Europei*, **8 componente** cu o suprafață totală de **23.983 ha** și o **zonă tampon** de **64.450 ha**:

1. Rezervația naturală Izvoarele Nerei din Parcul Național Semenic-Cheile Carașului;
2. Rezervația mixtă Cheile Nerei-Beușnița din Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița;
3. Rezervația naturală Coronini-Bedina, rezervația naturală Iauna-Craiova și rezervația naturală Ciucevele Cernei din Parcul Național Domogled-Valea Cernei;
4. Masivul Cozia și Cheile Lotrișorului din Parcul Național Domogled-Valea Cernei;
5. Codrul secular Șinca;
6. Codrul secular Slătioara;
7. Codrii seculari de la Izvorul Șurii și Preluci situați în rezervația naturală Arcer-Țibleș Bran;
8. Codrii seculari de la Strâmbu-Băiuț.

⁴⁴ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/RO/INF_19_4251

Zona tampon este instituită în scopul protejării efective a sitului nominalizat, fiind o zonă care înconjoară situl protejat, în care există restricții legale și / sau obișnuite cu privire la utilizare și dezvoltare, pentru a da un plus de protecție sitului.⁴⁵

În vederea bunei gestionări a patrimoniului mondial, UNESCO efectuează vizite pe teren o dată la 2 ani. De asemenea, în urma primirii de sesizări cu privire la posibile nereguli identificate la fața locului, se efectuează vizite inopinate. Concluziile acestor vizite sunt redată în rapoarte.

Ultimul astfel de *Raport privind starea de conservare a pădurilor de fag antice și primordiale din Carpați și din alte regiuni ale Europei* a fost publicat în februarie 2020 și conține concluziile prezentate în continuare, urmare a vizitei efectuate de reprezentanți UNESCO în Parcul Național Domogled-Valea Cernei.

Domogled – Valea Cernei, cu o suprafață totală de 61,193.54 ha, din care 9,732.26 ha aparțin Patrimoniului Mondial UNESCO și 51,461.28 ha reprezintă zone tampon, este cel mai mare component dintre toate cele nominalizate în anul 2017 și datorită întinderii sale, cel mai complex grup de componente legat de activități umane și presiuni antropice.

UNESCO semnalează în raportul privind starea de conservare din 2019, faptul că **problemele legate de defrișările care au loc în zonele tampon reprezintă motiv de îngrijorare** pentru mai multe părți ale sitului. Informațiile furnizate de România ca stat parte, cu privire la operațiunile de exploatare în zonele tampon din parcurile naționale Domogled-Valea Cernei și Cheile Nerei-Beușnița sunt îngrijorătoare. Conform datelor spațiale furnizate de statul parte, operațiunile de defrișare s-au limitat doar la zonele tampon, dar unele locații par a fi foarte apropiate, sau chiar adiacente, la limitele componentelor.⁴⁶

În acest context, statul **român este îndemnat de UNESCO să realizeze o misiune comună de monitorizare cu Centrul Patrimoniului Mondial UNESCO și**

⁴⁵ Ghidul operațional pentru implementarea Convenției privind protecția patrimoniului mondial, cultural și natural

⁴⁶ UNESCO, *State of Conservation Report 2019 - Ancient and Primeval Beech Forests of the Carpathians and Other Regions of Europe*;

IUCN, cu privire la componentele menționate, **pentru a evalua dacă operațiunile de exploatare legală și / sau ilegală anterioare, în curs sau planificate în zonele tampon au avut sau pot avea impacturi negative asupra sitului.**⁴⁷

Pe lângă activitățile forestiere desfășurate în zona tampon, există și alte presiuni care pot afecta valorile naturale ale zonei. O astfel de presiune este exercitată de infrastructură: centrale hidroelectrice și drumuri publice (drumurile naționale 66A și 67D).

Drumul național 66A traversează situl UNESCO Ciucevele Cernei (o lungime de aproximativ 1 km), prin parcele forestiere 159 și 161 (zonă de protecție în conformitate cu zonarea parcului național) și pentru mai mult de 15 km în zona tampon. Drumul național a ajuns să străbată zona protejată din cauza unei erori, în planul de gestionare a pădurilor acest drum fiind încă clasificat ca drum forestier. Mai mult, există proiecte viitoare pentru modernizarea și extinderea drumului, care pot pune probleme din perspectiva oportunității și impactului asupra mediului. Lărgirea drumului ar avea un impact negativ direct asupra sitului din cauza defrișărilor necesare.⁴⁸

Fig. 5 Harta porțiunii din Drumul național 66A care traversează situl UNESCO Ciucevele Cernei

⁴⁷ UNESCO, *State of Conservation Report 2019 - Ancient and Primeval Beech Forests of the Carpathians and Other Regions of Europe*;

⁴⁸ UNESCO, *State Party Report on the State of Conservation of the Ancient and Primeval Beech Forests of the Carpathians and Other Regions of Europe*, February 2020;

Conform Deciziei 41 COM 8B.7 (6) publicată în *Raportul privind starea de conservare a pădurilor de fag antice și primordiale din Carpați și din alte regiuni ale Europei din decembrie 2018*, statele părți sunt îndemnate să ia următoarele măsuri:

- extinderea suprafeței componentelor prin consultare cu IUCN și Centrul Patrimoniului Mondial, luând ca reper o suprafață minimă de 50 ha;
- creșterea nivelului de protecție în zonele tampon;
- îmbunătățirea conectivității ecologice între: părțile componente din cluster⁴⁹, grupurile de componente vecine, toate grupurile de componente (în întreaga proprietate).⁵⁰

Clusterul Parcului Național Cozia este situat în partea de sud a Carpaților. Cele două componente au o suprafață de 1.103 și 2.286 ha și sunt încorporate într-o zonă tampon de 2.409 ha. Cele două părți componente sunt foarte apropiate una de cealaltă și sunt separate doar de râul Olt și de un drum. Distanța dintre părțile componente este de doar 300 m. Drumul nu are un efect semnificativ asupra barierei naturale a râului.⁵¹

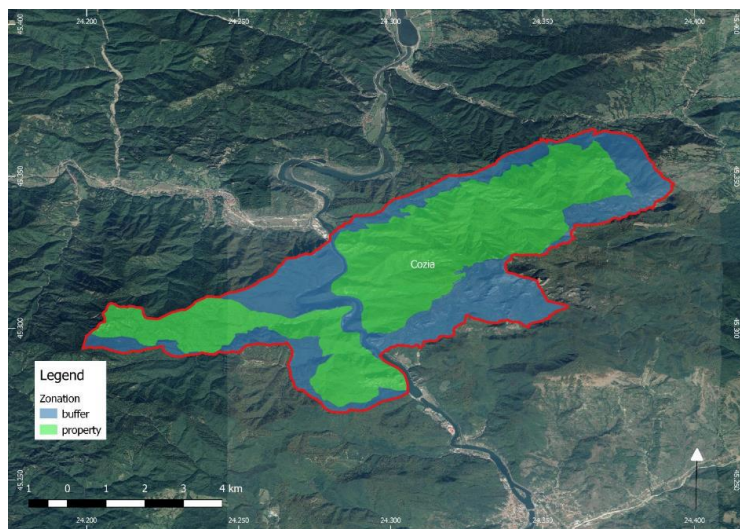

Fig. 6 Parcul Național Cozia – suprafață (verde) și zonă tampon (albastru)

⁴⁹ Un cluster de componente cuprinde o unitate de gestionare a ariei protejate care gestionează mai multe părți componente. Există 14 cluster (grupuri de componente) cu 47 de componente în nouă state părți. În cazul componentelor mai mici (suprafața < 300 ha), conectivitatea în cadrul unui grup de componente are o prioritate ridicată. Conectivitatea dintre părțile componente contribuie la creșterea rezistenței atunci când o componentă suferă tulburări și este necesară recolonizarea speciilor din cealaltă parte componentă sau pentru a crește dimensiunea habitatului, în special a vertebratelor, pentru a asigura viabilitatea genetică a populației.

⁵⁰ UNESCO, *State Party Report on the State of Conservation of the Ancient and Primeval Beech Forests of the Carpathians and Other Regions of Europe*, December 2018;

⁵¹ Ibidem;

Clusterul Groșii Țibleșului din partea de nord a Carpaților din România este format din două părți componente, cu o distanță de 1,5 km între ele. Zona forestieră din zona tampon a fost administrată anterior intens. Tăierile considerabile de arbori (5-40 ha) efectuate în perioada anterioară desemnării Patrimoniului Mondial, au lăsat o cantitate mare de păduri de fag tinere imature în zona tampon. Prin urmare, este important să se desemneze linii directoare pentru gestionarea zonelor tampon, pentru a asigura zone de tranziție adecvate, cu o funcție de conectare între cele două componente cu suprafețe de 211 și 136 ha. Un coridor de pădure de fag matur a fost lăsat în partea superioară a crestei pentru a conecta cele două componente. Zona este înconjurată de păduri naturale.⁵²

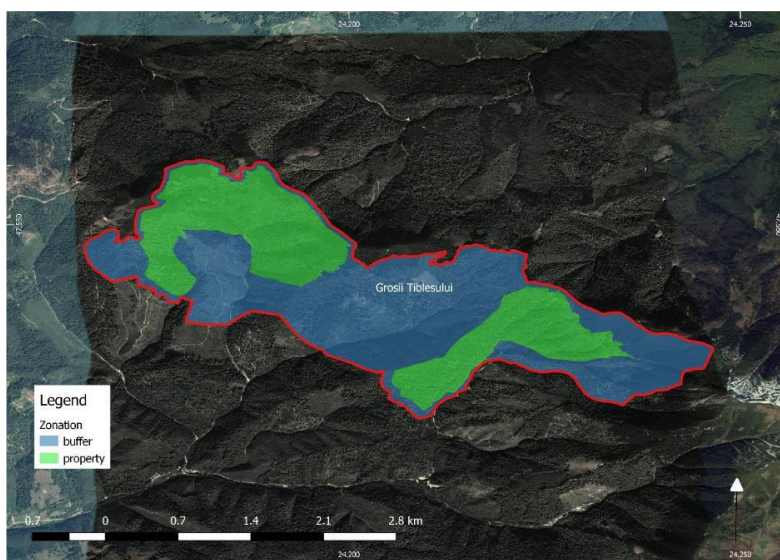

Fig. 7 Groșii Țibleșului– suprafață (verde) și zonă tampon (albastru)

Dintre toate pădurile de fag studiate aparținând patrimoniului UNESCO, doar în zona de protecție a pădurilor din Groșii Țibleșului, conectivitatea prin pădure de fag matur ar putea fi limitată de activități istorice și viitoare de gestionare a pădurilor. Prin urmare, păstrarea pădurilor de fag mature de-a lungul unui coridor din interiorul zonei tampon și gestionarea corespunzătoare a zonei, trebuie promovate la nivelul părților interesate locale, fiind necesară includerea acestor acțiuni într-un document de planificare, cât mai curând posibil, potrivit recomandărilor formulate de UNESCO.

⁵² UNESCO, *State Party Report on the State of Conservation of the Ancient and Primeval Beech Forests of the Carpathians and Other Regions of Europe*, December 2018;

Zonele cu funcție conectivă ar trebui definite spațial până în anul 2021.

Pentru aceste coridoare de conectare este necesar un **management adaptat**, dacă nu chiar o **protecție strictă**. Managementul coridorului poate fi axat fie pe creșterea structurilor naturale pe întregul coridor sau pe un sistem de habitate în trepte de-a lungul coridorului.⁵³

4.1.3 Environmental Investigation Agency (EIA)

Environmental Investigation Agency (EIA) este o organizație non-guvernamentală cu sedii la Londra și la Washington, D.C. În urma investigației întreprinse de EIA cu privire la exploatarea forestieră din România, intitulat „*În spatele scenei: cum ascund depozitele de bușteni distrugerea pădurilor seculare ale Europei*”, s-a constatat că furnizori de material lemnos au transportat peste 35.000 m³ de lemn provenit din două **parcuri naționale** începând din ianuarie 2017 până în iunie 2018.

Studiul arată că pentru numeroase depozite aprovizionarea se face fără înregistrarea de informații privind locul și modul de recoltare a lemnului, astfel având loc intrarea de bușteni tăiați ilegal pe piața națională a lemnului. Un alt mod de eludare a legii prezentat de EIA, în urma consultării experților în silvicultură, constă în tăierea de copaci sănătoși odată cu efectuarea „tăierilor de conservare”. Mai mult, s-a constatat, spre exemplu, faptul că „pentru a tăia un număr mic de copaci de pe o creastă înaltă, muncitorii forestieri au curățat trei culoare mari pe coasta abruptă”.

EIA formulează o serie de recomandări cu privire la cele sesizate, printre care:

- oprirea exploatarea forestieră în parcurile naționale,
- consolidarea semnificativă a aplicării legii împotriva tăierilor ilegale și a corupției,
- extinderea site-ului www.inspectorulpadurii.ro pentru a pune mai multe date cheie la dispoziția publicului,
- stoparea tuturor achizițiilor de către firme private de material lemnos fără deplină trasabilitate până la pădurea de origine, nu doar la punctul de încărcare,

⁵³ UNESCO, *State Party Report on the State of Conservation of the Ancient and Primeval Beech Forests of the Carpathians and Other Regions of Europe*, December 2018;

- reanalizarea lanțurilor de aprovizionare a operatorilor în domeniul lemnului.

4.1.4 Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii (IUCN)

Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii (IUCN) este compusă atât din organizații guvernamentale (inclusiv Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor din România), cât și din organizații ale societății civile. IUCN reprezintă o autoritate la nivel global cu privire la gestionarea mediului înconjurător și măsurile necesare pentru salvagardarea naturii.

Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii (IUCN) și EuroNatur au publicat un raport în urma vizitei făcute în Parcul Național Domogled-Valea Cernei și Parcul Național Semenic-Cheile Carașului din 14 și 15 noiembrie 2018. În acest moment doar 21.000 hectare sunt incluse în **Registrul pădurilor virgine** de către comisia tehnică din cadrul Ministerului Apelor și Pădurilor, cu toate că experții în domeniu au înaintat studii pentru includerea a încă aproximativ 10.000 hectare. De asemenea, este subliniat faptul că **obiectivul IUCN de protecție strictă a 75% din suprafața parcurilor naționale nu este respectat în România**, astfel **în multe cazuri procente mai mici de 50% din suprafețele parcurilor naționale sunt strict protejate**. Întrucât în majoritatea parcurilor naționale există o amenințare imediată de deteriorare și degradare, IUCN semnalează că **extinderea suprafețelor în care intervențiile sunt strict interzise este o măsură care trebuie luată în regim de urgență. Zone vaste din parcurile naționale românești sunt clasificate ca fiind „zone-tampon” în care exploatarea forestieră este autorizată**. De asemenea, reprezentanții IUCN au semnalat și faptul că tăieri progresive și de conservare sunt efectuate în pădurile vechi din imediata vecinătate a principalelor zone ale Patrimoniului Mondial UNESCO „pădurile de fag din Carpați și alte regiuni din Europa”, iar Romsilva nu a stabilit până în prezent măsuri specifice de protecție în cadrul zonelor tampon din imediata vecinătate a zonelor aparținând patrimoniului UNESCO. Întrucât suprafețe foarte mari din aceste zone tampon urmează să fie exploatate potrivit planurilor existente pe termen scurt și mediu, există riscul ca zonele aparținând patrimoniului UNESCO să devină izolate, conservarea lor fiind pusă în pericol.

În prezent, conform prevederilor art. 22 alin. (8) lit. j) din *Ordonanța de urgență 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice*, în zonele tampon este permisă aplicarea de tratamente silvice care promovează regenerarea pe cale naturală a arboretelor: lucrări speciale de conservare, tratamentul tăierilor de transformare spre grădinărit, tratamentul tăierilor grădinărite și cvasigrădinărite, tratamentul tăierilor progresive clasice sau în margine de masiv cu perioada de regenerare de minimum 10 ani. Potrivit observațiilor IUCN, tăierile din aceste zone nu par să difere de cele practicate în zonele din exteriorul parcurilor în care se practică tăieri industriale.

4.2 SEMNALE DE ALARMĂ DE LA NIVEL NAȚIONAL. ACADEMIA ROMÂNĂ

Prin documentul intitulat *Starea actuală și viitorul pădurilor României în viziunea Academiei Române* și publicat în 2016, Academia Română formulează câteva observații relevante referitoare la istoricul gestionării pădurilor, semnalând totodată situația din prezent, din care redăm în continuare un fragment:

Deși există o discordanță majoră între gradul actual de acoperire al teritoriului țării cu păduri (27%) și procentul optim de împădurire (35-40%), acțiunile de împădurire a țării în afara fondului forestier se află la cel mai redus nivel din istoria postbelică a silviculturii românești (chiar sub nivelul unor ani din timpul celui de al doilea război mondial !). O lege adoptată în acest sens nu a produs efecte reale, nereușind revigorarea împăduririi celor peste două milioane de hectare terenuri degradate. Actualul mod de gospodărire a pădurilor din România nu se află la nivelul cerut de o gestionare durabilă a lor, acest concept rămânând pentru multe zone ale țării doar un deziderat. Însuși sistemul de supraveghere a regimului silvic este insuficient dezvoltat și mai ales ineficient, iar agresiunile, sub diferite forme, asupra pădurii se amplifică în mod continuu. S-a redus în ritm accelerat suprafața pădurilor parcurse cu lucrări de îngrijire, dar a crescut suprafața pădurilor cu tăieri și regenerate incomplet sau cu specii inadecvate tipurilor naturale de pădure. Volumul lucrărilor de amenajare a bazinelor hidrografice torențiale a ajuns la cel mai redus nivel din ultimii 60 de ani. În pofida amplificării efectelor schimbărilor climatice și a insistențelor unor entități, acțiunea de

perdeluire forestieră a câmpului este practic nesemnificativă. În consecință s-a redus semnificativ potențialul pădurilor pentru combaterea hazardelor climatice, hidrologice și geomorfologice. Este în creștere presiunea economică chiar și asupra unor păduri constituite în arii protejate (parcuri naturale și naționale).⁵⁴

Conform viziunii **Academiei Române**, există o serie de aspecte care necesită o atenție sporită, în vederea unei gestionări eficiente a fondului forestier național:

- suprafața arboretelor exploatabile a cunoscut o reducere semnificativă ca urmare a tăierilor excesive din ultimele șapte decenii, astfel încât în prezent majoritatea arboretelor de munte și dealuri au vârste sub 80 de ani (cu mult sub vârstele exploatabilității);
- aproape un sfert din pădurile țării îndeplinesc funcții speciale de protecție de mare importanță (tipurile funcționale I și II), pentru care nu se reglementează procesul de producție;
- se exportă masiv, prin firme străine, lemn neprelucrat intensiv, contrar concepției Academiei Române.

Academicienii formulează totodată posibile soluții la situația din prezent, dintre care amintim:

- Restrângerea drastică a tăierilor rase și cvasirase în pădurile țării, în contextul amplificării hazardelor geomorfologice și hidrologice tot mai frecvente.

*În acest sens, luând exemplul țărilor europene care au condiții naturale similare cu cele ale țării noastre, reglementările ar trebui să conțină prevederi mult mai restrictive. În Slovenia, începând cu anul 1948, tăierile rase sunt interzise prin lege, iar Austria și Elveția le limitează la un hectar, valoare ce se impune a fi introdusă și în reglementările din țara noastră. În cazul parcurilor naționale și al parcurilor naturale, tăierile rase trebuie categoric interzise. Această modalitate de recoltare a lemnului împreună cu defrișările produc grave consecințe nu doar la munte, ci și la câmpie. Este cunoscut faptul că majoritatea izvoarelor din Câmpia Română au dispărut în urma defrișărilor pădurilor produse de-a lungul timpului, iar cele care au rămas au un debit redus și un regim instabil. În această privință **Academia Română a interzis tăierile rase în fondul***

⁵⁴ <https://acad.ro/acadDeclaratii/d0509-AR-StareaPadurilor.pdf>

*forestier aflat în proprietatea sa, oferind astfel un exemplu ce merită a fi urmat, în acord cu principiile formulate de cercetătorul roman dr. Ioan Vlad, după ce a investigat științific aceste păduri.*⁵⁵

- reaşezarea silviculturii româneşti pe noi și solide baze științifice, reducând imensul decalaj actual existent între practica silvică și rezultatele cercetării științifice dobândite în țară și pe plan european;
- dezvoltarea legislației silvice prin elaborarea reglementărilor subsecvente Codului silvic, în sensul asigurării integrității pădurilor prin includerea unor prevederi severe referitoare la stoparea defrișărilor, interzicerea divizării proprietății sub două hectare, la trecerea în administrarea statului a ocoalelor silvice private care nu respectă regimul silvic și la majorarea substanțială a sancțiunilor pentru încălcarea regimului silvic;
- regândirea sistemului de norme tehnice pentru silvicultură, în sensul de a li se atribui calitatea de acte normative juridice, însoțite de îndrumare descriptive de specialitate (ghiduri de bune practici), lucrări coordonate sub raport științific, având în vedere vasta experiență de care dispune Institutul Național de Cercetare Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea”;
- creșterea eficienței luptei împotriva actelor ilicite și corupției;⁵⁶

5. REGLEMENTĂRI ȘI STRATEGII AGREATE LA NIVEL EUROPEAN ȘI INTERNAȚIONAL

5.1 NIVEL EUROPEAN

5.1.1 Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene

Potrivit art. 37 al *Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene*, referitor la protecția mediului, politicile Uniunii trebuie să prevadă un **nivel ridicat de protecție a mediului și de îmbunătățire a calității acestuia**, care să fie asigurat în conformitate cu **principiul dezvoltării durabile**.

5.1.2 Regulamentul Uniunii Europene privind comerțul cu lemn (EUTR)

⁵⁵ <https://acad.ro/acadDeclaratii/d0509-AR-StareaPadurilor.pdf>;

⁵⁶ <https://acad.ro/acadDeclaratii/d0509-AR-StareaPadurilor.pdf>;

Exploatarea forestieră ilegală este o problemă generală de preocupare majoră la nivel internațional. Are un impact devastator asupra unora dintre cele mai valoroase păduri rămase din lume, precum și asupra oamenilor care se bazează pe resursele pe care le oferă pădurile. De asemenea, amenință biodiversitatea și subminează gestionarea durabilă a pădurilor și are un impact negativ asupra reducerii sărăciei, creșterii economice durabile și incluzive și dezvoltării durabile, subminând inclusiv viabilitatea comercială a operatorilor care acționează în conformitate cu legislația aplicabilă.

Regulamentul prevede trei obligații cheie:

1. interzicerea introducerii pentru prima dată pe piața UE a lemnului recoltat ilegal și a produselor derivate din cherestea de acest fel;
2. comercianții din UE care introduc produse din lemn pe piața UE pentru prima dată trebuie să exercite o verificare prealabilă („due diligence”);
3. acești operatori economici au obligația de a păstra evidența furnizorilor și clienților lor.

Obligația „due diligence” menționată la punctul 2. constă în îndeplinirea următoarelor obiective de către comercianți:

- Informații: Operatorul trebuie să aibă acces la informațiile care descriu lemnul și produsele din lemn, țara recoltării, speciile, cantitatea, detaliile furnizorului și informații privind respectarea legislației naționale.
- Evaluarea riscurilor: Operatorul trebuie să evalueze riscul de lemn ilegal în lanțul său de furnizare, pe baza informațiilor identificate mai sus și luând în considerare criteriile stabilite în regulament.
- Reducerea riscurilor: Atunci când evaluarea arată că există un risc de cherestea ilegală în lanțul de aprovizionare, acest risc poate fi atenuat, prin solicitarea de informații suplimentare și verificări de la furnizor.⁵⁷

Art. 20 din *Regulament* prevede **obligația statelor membre de a prezenta Comisiei, la fiecare al doilea an, un raport privind aplicarea regulamentului** în această perioadă, pentru ca în baza informațiilor primite Comisia să elaboreze un raport

⁵⁷ https://ec.europa.eu/environment/forests/timber_regulation.htm

generașcare urmează să fie transmis Parlamentului European și Consiliului. Începând cu 2020, perioada de raportare va fi scurtată la un an, în conformitate cu art. 8 din *Regulamentul (UE) 2019/1010 privind alinierea obligațiilor de raportare în domeniul legislației referitoare la mediu.*

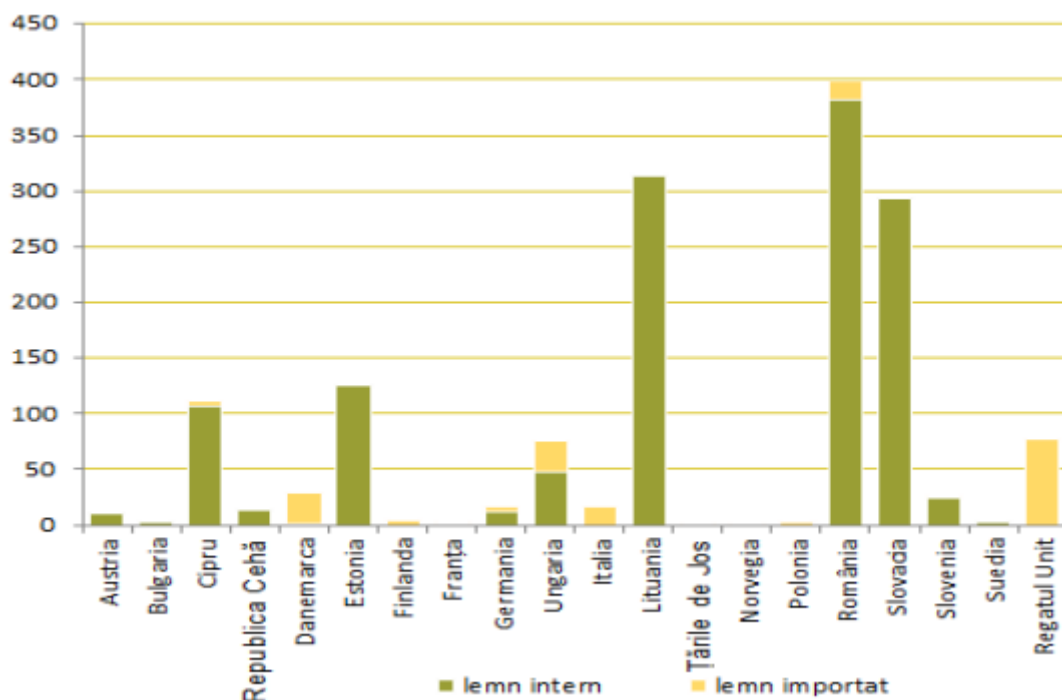

Fig. 8 Numărul total de sancțiuni aplicate operatorilor (*Raportul Comisiei bienal pentru perioada martie 2015 – februarie 2017 cu privire la Regulamentul UE privind lemnul*)

Prin consultarea tabelului, se poate remarca faptul că în România a fost aplicat cel mai mare număr de sancțiuni, potrivit informațiilor raportate Comisiei cu privire la aplicarea *Regulamentului UE privind lemnul*. Așadar, considerăm că este necesară acordarea unei atenții sporite: instituirii de noi măsuri de prevenire a acestui tip de infraționalitate, precum și perfecționării și asigurării bunei funcționări a celor deja existente.

Regulamentul este obligatoriu din punct de vedere juridic pentru toate cele 28 de state membre ale UE, care sunt responsabile pentru stabilirea de sancțiuni eficiente, proporționale și disuasive, precum și pentru aplicarea regulamentului.

România nu a dat curs solicitării de informații adresate statelor membre în vederea întocmirii raportului cu privire la verificările efectuate de autoritățile competente la nivel național privind implementarea Regulamentului UE privind comerțul cu lemn,

pentru perioada ianuarie - iunie 2019; document publicat în 23 ianuarie 2020.⁵⁸ Astfel, potrivit mențiunilor indicate în tabelul de mai jos, România nu a răspuns sondajului, prin urmare datele privind statul român lipsesc.

Table 5: Overview of domestic operator checks and results January-June 2019.

Country	No. of operators checked	No. of desk based reviews	No. of document reviews on site	No. of product inspections on site	No. of document & product inspections on site	No. of operators without appropriate DDS	No. of notices of remedial action	No. of notices of remedial action that led to penalties	No. of financial penalties	No. of court cases	No. of no action	No. of other penalties
Bulgaria	285	114	88	91	187	52	14					38*
Cyprus	47	5	5		37	1	1					
Czech Republic ⁶¹	5	5			5	1		1				
Estonia	237				237	22	12		13		17	
France	1											
Hungary	26	18	0	6	4	16	17	10	6	4	1	30 ⁶²
Italy	609				1610 ⁶³	17			17			13 ⁶⁴
Lithuania	1630				1630		84	55	55			
Norway	4	4										
Poland	15		14		1							
Portugal	13 ⁶⁵	13			13	6	6	0	0	0	0	
Slovakia	15				15	6	3		3			
Slovenia	61	55	3	0	3	10	4	3	3	0	0	

Fig. 9 Prezentare generală a verificărilor autorității competente privind Regulamentul UE al Lemnului, ianuarie - iunie 2019

Menționăm, în acest sens, faptul că prioritizarea transmiterii de date în termen, în urma solicitărilor adresate statului român de organisme internaționale, este un aspect care trebuie luat în considerare.

5.1.3 Directiva 92/43/CEE a Consiliului privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (Directiva Habitate)

Directiva Habitate are ca scop conservarea habitatelor și speciilor sălbatice și prevede alături de *Directiva Păsări*, înființarea rețelei *Natura 2000*.

Rețeaua Natura 2000 este alcătuită din 26.400 situri la nivel european, acoperă aproximativ 18% din teritoriul Uniunii Europene și aduce un profit general cuprins între 223 și 314 miliarde EURO anual.⁵⁹ Printre cele mai valoroase servicii de ecosistem asigurate de *Natura 2000* se numără: ecoturism și recreere, echilibrul apei, controlul eroziunii, cantitatea de apă, purificarea apelor, menținerea biodiversității, menținerea sub control a schimbărilor climatice, valori culturale, valori ale peisajului și amenajării, hrană.⁶⁰

⁵⁸ https://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/UNEP%20WCMC%202019_Overview%20of%20CA%20checks%20January-June%202019_FINAL_17.01.2020.pdf

⁵⁹ *The Economic Benefits of NATURA 2000 Network*, European Commission, 2013.

⁶⁰ Ibidem;

Potrivit dispozițiilor art. 6 alin. (3) din *Directiva Habitata*, orice plan sau proiect care nu are o legătură directă cu sau nu este necesar pentru gestionarea sitului, dar care ar putea afecta în mod semnificativ aria, per se sau în combinație cu alte planuri sau proiecte, trebuie supus unei **evaluări corespunzătoare a efectelor potențiale asupra sitului**, în funcție de obiectivele de conservare ale acestuia din urmă. În funcție de concluziile evaluării respective, autoritățile naționale competente aprobă planul sau proiectul doar după ce au constatat că nu are efecte negative asupra integrității sitului respectiv și, după caz, după ce au consultat opinia publică.

Prin urmare, prealabil aprobării amenajamentelor silvice (document prin care se prevede inclusiv regimul în care este permisă tăierea arborilor pentru o perioadă de timp) aferente suprafețelor forestiere care fac parte din *Rețeaua Natura 2000*, este necesară efectuarea evaluării efectelor potențiale asupra siturilor Natura 2000 a lucrărilor și tăierilor programate să fie efectuate prin amenajament.

5.1.4 Directiva 2003/4/CE privind accesul publicului la informațiile despre mediu

Directiva are următoarele obiective⁶¹:

- asigură adaptarea deplină a legislației naționale a țărilor Uniunii Europene (UE) la Convenția de la Aarhus din 1998 privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu;
- garantează accesul publicului la informațiile despre mediu deținute de către sau pentru autoritățile publice, atât la cerere, cât și prin diseminare activă;
- stabilește condițiile de bază și modalitățile practice pe care un membru al publicului trebuie să le respecte când i se acordă acces la informațiile solicitate despre mediu.

Potrivit art. 3 alin. (1) din *Directivă*, autoritățile publice trebuie să pună la dispoziția oricărui solicitant, la cererea acestuia și fără ca acesta să declare interesul pe care îl are în acest sens, informațiile despre mediu pe care le dețin sau care sunt deținute în numele lor.

⁶¹ http://publications.europa.eu/resource/ellar/aacdaa41-28c9-4387-8557-30b7bd0a0b91.0014.02/DOC_5

În vederea respectării acestor dispoziții, prezintă utilitate comunicarea informațiilor privind amenajamentelor silvice publicului, în prezent aceste date fiind indisponibile pentru societatea civilă.

5.1.5 Strategia UE în domeniul biodiversității pentru 2030

Cel mai recent document emis la nivel european, cu implicații majore asupra gestionării sectorului forestier este *Strategia UE în domeniul biodiversității pentru 2030*. Documentul a fost lansat la data de 20 mai 2020.

Una dintre cele mai importante prevederi ale Strategiei constă în declararea ca **arii naturale protejate**, care să beneficieze de o gestionare eficientă, a **cel puțin 30% din întinderea terenurilor și mărilor Europei până în 2030**, iar o treime din suprafața acestora să fie zone incluse sub protecție strictă.

Pe de altă parte se prevede o soluție pentru restaurarea habitatelor degradate prin **plantarea a 3 miliarde de arbori**. Inițiativa va fi benefică inclusiv din perspectiva creării de noi locuri de muncă.

Pe lângă asigurarea unei protecții stricte a tuturor pădurilor primare⁶², la nivelul UE se urmărește creșterea cantității, dar și îmbunătățirea calității pădurilor și diminuarea riscului la incendii, secetă sau alte presiuni care pot căpăta amploare odată cu încălzirea globală.

UE încurajează prin această strategie **tranziția la economiile verzi și circulare** care reduc la minimum poluarea, deșeurile și alte impacturi negative asupra biodiversității. Investițiile durabile vor fi prioritare. Se va acorda sprijin cercetării inovării și educației de mediu.

Luarea acestor angajamente se poate realiza prin depunerea de eforturi comune din partea Uniunii, statelor membre, părților interesate și cetățenilor.

⁶² Pădurile primare sunt alcătuite din specii indigene care s-au dezvoltat în mod natural, fără sau cu puține dovezi ale activităților umane.

5.2 NIVEL INTERNAȚIONAL

5.2.1 Acordul de la Paris privind schimbările climatice

Acordul de la Paris a intrat în vigoare la 4 noiembrie 2016, când a fost îndeplinită condiția care impunea ratificarea acordului de cel puțin 55 de state, responsabile pentru cel puțin 55 % din emisiile de gaze cu efect de seră. Toate statele membre ale Uniunii Europene au ratificat acordul.⁶³

În vederea aplicării acordului, documentul adoptat la nivel internațional prevede **necesitatea alocării de resurse financiare adecvate și previzibile, pentru punerea în aplicare a politicilor și acțiunilor pentru reducerea emisiilor cauzate de defrișare și degradarea pădurilor și pentru conservarea, gestionarea durabilă a pădurilor și îmbunătățirea stocurilor de carbon forestiere.**

Potrivit prevederilor art. 5 din *Acord*, părțile sunt îndemnate să ia **măsuri pentru conservarea și îmbunătățirea, după caz a rezervoarelor de gaze cu efect de seră, precum sunt pădurile.** Părțile sunt încurajate să ia măsuri pentru punerea în aplicare și să sprijine, inclusiv prin plăți bazate pe rezultate, abordări politice și stimulente pentru activitățile legate de reducerea emisiilor provenite din defrișarea și degradarea pădurilor și conservarea, gestionarea durabilă a pădurilor. În acest context, se nuanțează importanța îmbunătățirii stocurilor de carbon forestiere din țările în curs de dezvoltare, precum și a abordării alternativelor de politică, cum ar fi abordările comune de atenuare și adaptare pentru gestionarea integrală și durabilă a pădurilor, dar și importanța stimulării, după caz, a beneficiilor non-carbon asociate cu astfel de abordări.

5.2.2 Convenția Națiunilor Unite privind Combaterea Deșertificării

Deșertificarea/degradarea terenului și seceta constituie în prezent provocări la nivel global. Ele contribuie la și agravează problemele de la nivel economic, social și de mediu, precum sărăcia, sănătatea precară, lipsa securității alimentare, pierderea biodiversității, deficitul de apă, reducerea rezistenței la schimbările climatice și migrația

⁶³ <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/climate-change/paris-agreement/>

forțată. Acestea reprezintă în continuare provocări serioase pentru dezvoltarea durabilă a tuturor statelor, în special a țărilor afectate.⁶⁴

Primul obiectiv strategic adoptat în cadrul *Convenției* este: **îmbunătățirea stării ecosistemelor afectate, combaterea degradării terenurilor, promovarea gestionării durabile a terenurilor și contribuția la neutralitatea degradării terenurilor**. În acest sens, **vulnerabilitatea ecosistemelor afectate trebuie redusă și rezistența ecosistemelor crescută**. Pentru îndeplinirea acestui deziderat este necesară adoptarea de către statele semnatare de obiective naționale voluntare, identificarea și punerea în aplicare a măsurilor aferente și instituirea sistemelor de monitorizare necesare.

În contextul celui de al patrulea obiectiv, și anume **generarea de beneficii globale de mediu** printr-o implementare eficientă a *Convenției*, se urmărește realizarea de **sinergii** cu alte acorduri și procese multilaterale de mediu **în vederea conservării și utilizării durabile a biodiversității și abordarea schimbărilor climatice**.

5.2.3 Planul strategic pentru păduri 2017-2030 al Organizației Națiunilor Unite

Acordul privind primul Plan strategic pentru păduri al ONU a fost încheiat în cadrul unei sesiuni speciale a Forumului ONU pentru păduri, care a avut loc în ianuarie 2017. Planul a fost adoptat de Adunarea Generală a ONU la 27 aprilie 2017 și are ca scop **gestionarea durabilă a tuturor tipurilor de păduri și arbori din afara pădurilor, stoparea defrișării și degradării pădurilor**.

Planul strategic conține un set de șase obiective globale pentru păduri și 26 de ținte asociate care trebuie atinse până în 2030. Include **o țintă de creștere a suprafeței forestiere cu 3% la nivel mondial până în 2030, ceea ce înseamnă o creștere de 120 de milioane de hectare** (o suprafață de peste două ori mai mare decât Franța). Strategia se bazează pe viziunea Agendei 2030 și recunoaște că schimbarea reală necesită o acțiune decisivă, colectivă, în cadrul și în afara sistemului ONU.⁶⁵

⁶⁴ Introducere la *Convenția Națiunilor Unite privind combaterea deșertificării*.

⁶⁵ <https://www.un.org/esa/forests/documents/un-strategic-plan-for-forests-2030/index.html>

În viziunea strategiei, pădurile sunt expuse riscului de: **exploatare ilegală sau nesustenabilă, incendii neadministrate corespunzător**, poluare, furtuni de praf, furtuni de nisip și vânt, boli, dăunători, specii invazive, schimbări climatice, inclusiv evenimente meteorologice severe, toate acestea amenință sănătatea pădurilor și capacitatea lor de a funcționa ca ecosisteme productive și rezistente.

Pe de altă parte, creșterea rapidă continuă a populației, precum și creșterea veniturilor pe cap de locuitor, accelerează cererea globală și consumul de produse și servicii forestiere, prin urmare presiunile asupra pădurilor se amplifică. Având în vedere că se estimează că populația mondială prevăzută va ajunge la 9,6 miliarde până în 2050, satisfacerea cererii viitoare de produse și servicii forestiere depinde de acțiuni urgente și de coordonarea politicilor intersectoriale la toate nivelurile pentru a asigura un management forestier durabil, inclusiv **conservarea, restaurarea și extinderea pădurilor**.

În contextul adoptării strategiei, a fost semnalat și faptul că **la nivel național, local și regional, coordonarea trans-sectorială cu privire la gestionarea pădurilor poate fi deficitară, existând riscul ca autoritățile din domeniul forestier și părțile interesate să nu acționeze ca parteneri deplinți în deciziile de planificare și dezvoltare a utilizării teritoriului**.

Primul obiectiv evocat în *Plan* constă în **inversarea fenomenului de pierdere de suprafață forestieră** la nivel mondial prin **gestionarea durabilă a pădurilor**, inclusiv **protecție, restaurare, împădurire și reîmpădurire și creșterea eforturilor de prevenire a degradării pădurilor și contribuirea în acest mod la efortul global de abordare a schimbărilor climatice**.

5.2.4 Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă

Agenda 2030 este un plan de acțiune pentru oameni, planetă și prosperitate, adoptat cu ocazia Summitului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Durabilă din 25 septembrie 2015. Toate țările și toate părțile interesate, care acționează în parteneriat de colaborare, vor implementa acest plan.

Agenda universală își propune protejarea planetei de degradare, inclusiv prin consum și producție durabile, gestionând în mod durabil resursele sale naturale și luând măsuri urgente privind schimbările climatice, astfel încât să poată susține nevoile generațiilor prezente și viitoare.

Acest deziderat poate fi pus în aplicare doar printr-un Parteneriat Global pentru Dezvoltare Durabilă⁶⁶ revitalizat, bazat pe un spirit de solidaritate globală consolidat, axat în special pe nevoile celor mai săraci și mai vulnerabili și cu participarea tuturor țărilor, toate părțile interesate și toate persoanele.

Cu ocazia adoptării strategiei s-a semnalat rolul esențial al parlamentelor naționale, prin adoptarea legislației și a bugetelor și responsabilitatea lor în asigurarea implementării efective a angajamentelor luate. De asemenea, guvernele și instituțiile publice trebuie să lucreze îndeaproape cu autoritățile regionale și locale, instituțiile subregionale, instituțiile internaționale, mediul academic, organizațiile filantropice, grupurile de voluntari și altele, pentru punerea în aplicare eficientă a strategiei și atingerea obiectivelor evocate la nivel global.

Obiectivul 13 vizează o acțiune urgentă pentru combaterea schimbărilor climatice și a impactului acesteia. Mai mult, prin obiectivul 15 se urmărește protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, oprirea și inversarea fenomenului de degradare a terenurilor și stoparea pierderii biodiversității.

Până în 2020, strategia promovează punerea în aplicare a gestionării durabile a tuturor tipurilor de păduri, oprirea defrișărilor, restaurarea pădurilor degradate și creșterea substanțială a împăduririi și reîmpăduririi la nivel global. Până în 2030, se urmărește combaterea deșertificării, restaurarea pământului și solului degradat, inclusiv terenurile afectate de deșertificare, secetă și inundații și depunere de eforturi pentru crearea unei lumi neutre din punct de vedere al degradării terenurilor.⁶⁷

⁶⁶ Prin documentul „Viitorul nostru comun” (Raportul Brundtland), Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare (WCED) definește dezvoltarea durabilă astfel: „**dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi**”.

⁶⁷ <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

Pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite sunt necesare mobilizarea și creșterea semnificativă a resurselor financiare din toate sursele pentru conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității și a ecosistemelor. Astfel se indică necesitatea mobilizării de resurse semnificative din toate sursele și de la toate nivelurile pentru a finanța gestionarea durabilă a pădurilor și a oferi stimulente adecvate țărilor în curs de dezvoltare pentru a promova acest management, inclusiv pentru conservare și reîmpădurire.

Toate statele membre ale Organizației Națiunilor Unite sunt invitate în acest context să dezvolte, cât mai curând posibil, răspunsuri naționale ambițioase pentru implementarea generală a acestei agende. Acestea se pot baza pe instrumentele de planificare existente, precum strategiile naționale de dezvoltare și dezvoltare durabilă, după caz. De asemenea, statele membre sunt încurajate să efectueze analize periodice și inclusive ale progreselor înregistrate la nivel național și sub-național. Aceste analize trebuie să se bazeze pe contribuțiile popoarelor indigene, societății civile, sectorului privat și altor părți interesate, în conformitate cu circumstanțele, politicile și prioritățile naționale. Parlamentele naționale, precum și alte instituții pot și este de dorit să se alăture, în vederea îndeplinirii deziraturii globale.

Conceptul de dezvoltare durabilă, este prevăzut inclusiv în legislația adoptată **la nivel național**. Astfel, *Codul forestier* prevede în art. 5, **principiile care stau la baza gestionării durabile a pădurilor:**

- a) promovarea practicilor care asigură gestionarea durabilă a pădurilor;
- b) asigurarea integrității fondului forestier și a permanenței pădurii;
- c) majorarea suprafeței terenurilor ocupate cu păduri;
- d) politici forestiere stabile pe termen lung;
- e) asigurarea nivelului adecvat de continuitate juridică, instituțională și operațională în gestionarea pădurilor;
- f) primordialitatea obiectivelor ecologice ale silviculturii;
- g) creșterea rolului silviculturii în dezvoltarea rurală;

- h) promovarea tipului natural fundamental de pădure și asigurarea diversității biologice a pădurii;
- i) armonizarea relațiilor dintre silvicultură și alte domenii de activitate;
- j) sprijinirea proprietarilor de păduri și stimularea asocierii acestora;
- k) prevenirea degradării ireversibile a pădurilor, ca urmare a acțiunilor umane și a factorilor de mediu destabilizatori;
- l) gestionarea pădurilor pe principiul teritorialității;
- m) atenuarea consecințelor produse de schimbările climatice asupra pădurilor, precum și adaptarea pădurilor la schimbările climatice.

8. DATE STATISTICE FURNIZATE DE AUTORITĂȚI PUBLICE

8.1 DATE REFERITOARE LA INFRAȚIUNI SILVICE ȘI VOLUM DE LEMN REZULTAT DIN TĂIERI ILEGALE

8.1.1 Inspectoratul General al Poliției Române

Din răspunsul primit de la Inspectoratul General al Poliției Române, se poate identifica următoarea dinamică a dosarelor penale instrumentate în domeniul silvic în perioada 01.02.2014-31.10.2019:

DOSARE ÎNREGISTRATE	
- Din oficiu	15.340
- Plângere	20.416
- Denunț	1.402
- Acte încheiate de alte organe de constatare prevăzute de lege	4.750
TOTAL	41.908
DOSARE SOLUȚIONATE	
- Cu referat de terminare a urmăririi penale (dosar trimis la procuror)	4.464
- Cu propunere de renunțare la urmărirea penală	4.766
- Cu propunere de clasare	23.951
TOTAL	33.181

PERSOANE cercetate cu privire la infraționalitatea în materie silvică	
TOTAL	17.815
- Persoane cu atribuții în domeniul silvic	2.597
- Persoane prinse în flagrant	3.773

Din analiza datelor furnizate, se poate constata că un procent considerabil din dosare (aproximativ **86%**) au fost soluționate prin propunere fie de clasare, fie de renunțare la urmărirea penală.

Cele mai multe dosare au fost constituite ca urmare a plângerilor (aproximativ **49%**). Pe de altă parte, doar **3%** din dosare au fost deschise în urma înregistrării de denunțuri. Plângerea este încunoștințarea făcută de o persoană fizică sau juridică, referitoare la o vătămare ce i s-a cauzat prin infracțiune⁶⁸, în timp ce denunțul este încunoștințarea făcută de către o persoană fizică sau juridică despre săvârșirea unei infracțiuni⁶⁹.

Faptul că un procent foarte mic din totalul sesizărilor a fost făcut de persoane care nu au fost vătămate în mod direct prin infracțiune (denunț), poate constitui un indiciu cu privire la oportunitatea inițierii unor programe de informare și conștientizare a populației cu privire la acest tip de infraționalitate și a modurilor în care cetățenii se pot implica activ prin semnalarea posibilelor nereguli.

În acest sens, asigurarea funcționalității aplicației „Inspectorul Pădurii”⁷⁰, precum și inițierea de programe de prezentare a modului de utilizare a acestui program pentru cetățeni, inclusiv prin difuzarea de prezentări scurte în timpul pauzelor publicitare la tv, constituie posibile soluții în vederea conștientizării și implicării populației în combaterea infraționalității de mediu.

⁶⁸ Art. 289 din Codul Penal;

⁶⁹ Art. 290 din Codul Penal;

⁷⁰ Prin aplicația „Inspectorul pădurii”, utilizatorii pot verifica legalitatea transporturilor de lemne, prin introducerea în sistem a numărului de înmatriculare a autovehiculului care se dorește a fi verificat.

8.1.2 Ministerul Public

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat setul de date statistice, prezentat în continuare, cu privire la infracțiunile prevăzute de Codul Silvic pentru perioada 2013-2018:

Perioada	Total cauze de soluționat, din care:	Total cauze soluționate, din care:	Prin trimitere în judecată	Nr. inculpați trimiși în judecată	Prejudicii		
					LEI	EURO	Măsuri asigurătorii (LEI)
2013	17.357	6.775	1.052	1.508	45.660.860	2.457	5.021.443
2014	16.541	6.025	551	809	3.871.660	28.081	81.567
2015	17.624	5.563	564	834	11.451.831	0	127.932
2016	18.107	5.447	595	1.036	11.823.079	0	302.224
2017	20.835	5.467	605	984	6.642.460	0	13.211.502
2018	23.369	5.897	442	676	1.825.114	0	10.146

Perioada	Nr. cauze soluționate prin netrimiteră în judecată, din care	Nr. cauze soluționate după împlinirea termenului de prescripție a răspunderii penale	Nr. cauze rămase nesoluționate la sfârșitul perioadei, din care:	Nr. cauze cu autor neidentificat rămase nesoluționate	Nr. inculpați achitați definitiv	Nr. suspecți/inculpați netrimiși în judecată
2013	5.723	8	9.418	3.740	32	1.874
2014	5.474	370	9.525	3.929	44	2.343
2015	4.999	201	10.952	4.423	22	1.948
2016	4.852	234	11.737	5.081	9	1.475
2017	4.862	328	14.263	6.271	19	1.359
2018	5.455	625	16.488	8.028	19	1.430

În urma analizei datelor, se poate remarca faptul că procentul cauzelor cu autor neidentificat rămase nesoluționate este unul ridicat pentru perioada 2013-2018. În acest sens, o posibilă soluție pentru reducerea acestui procent, pe viitor, ar putea fi îmbunătățirea sistemelor de monitorizare a transporturilor de lemn, inclusiv prin introducerea de camere de luat vederi la ieșirile din păduri.

8.1.3 Regia Națională a Pădurilor ROMSILVA

Pentru întreg fondul forestier național, atât pentru suprafețele aflate în proprietate publică, cât și pentru cele aflate în proprietate privată, paza constituie un serviciu silvic obligatoriu.

Romsilva administrează fondul forestier proprietate publică a statului și asigură la cerere, pe bază de contracte, administrarea sau prestarea de servicii silvice la nivelul suprafețelor de fond forestier care aparțin altor proprietari decât statul român. ROMSILVA administrează aproximativ jumătate din fondul forestier național.

Paza fondului forestier administrat de Romsilva și a celui care beneficiază de servicii silvice oferite de Romsilva, este realizată atât cu personal de specialitate din cadrul Regiei Naționale a Pădurilor, cât și în colaborare cu poliția, jandarmeria și alte instituții abilitate.

Potrivit evidențelor ROMSILVA, volumele totale ale arborilor tăiați ilegal în perioada 2013-2018 din fondul forestier administrat de ROMSILVA; sunt următoarele:

2013: 108.751 m³

2014: 56.836 m³

2015: 57.080 m³

2016: 47.788 m³

2017: 47.713 m³

2018: 31.706 m³.

Așadar, pentru perioada 2013-2018, evidențele arată un volum total de 349.874 m³ de lemn exploatat ilegal la nivelul suprafețelor aflate în administrarea Romsilva sau care beneficiază de servicii silvice oferite de Romsilva.

8.1.4 Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor a comunicat situația privind tăierile de arbori efectuate fără drept în perioada 2015-2019, în conformitate cu raportările transmise trimestrial de Gărzile Forestiere, prin *Memoriul de control și pază*. Datele sunt redată în tabelul prezentat în continuare.

Nr. crt.	Judet	Situația tăierilor ilegale în anul 2015	Situația tăierilor ilegale în anul 2016	Situația tăierilor ilegale în anul 2017	Situația tăierilor ilegale în anul 2018	Situația tăierilor ilegale în anul 2019
		Volum tăiat ilegal (m ³)	Volum tăiat ilegal (m ³)	Volum tăiat ilegal (m ³)	Volum tăiat ilegal (m ³)	Volum tăiat ilegal (m ³)
1	Alba	2221	2193	2910	1842	7545
2	Arad	2870	2087	935	2943	2979
3	Argeș	7141	9670	5231	3794	2600
4	Bacău	7264	5589	6221	3124	3888
5	Bihor	3504	4236	6431	2101	1237
6	Bistrița-Năsăud	5050	6372	9793	13486	16765
7	Botoșani	3318	719	613	418	492
8	Brăila	144	590	488	124	162
9	Brașov	3665	3988	4130	4267	5320
10	București	1	24	48	0	0
11	Buzău	2640	1939	1342	731	790
12	Călărași	916	385	580	361	201
13	Caraș-Severin	8620	3549	8635	5611	4815
14	Cluj	8944	10565	46043	5662	145792
15	Constanța	481	601	1244	834	1660
16	Covasna	1375	518	1478	601	1090
17	Dâmbovița	4092	1660	1324	1333	2708
18	Dolj	3870	1827	2386	1743	1682
19	Galați	2096	301	1942	725	1094
20	Giurgiu	5452	869	799	567	189
21	Gorj	5520	2735	2879	2503	2155
22	Harghita	4685	2541	1339	1033	1063
23	Hunedoara	7512	2698	4807	1693	2094
24	Ialomița	568	839	304	860	440
25	Iași	1931	19262	2829	3438	1986
26	Ilfov	505	5024	235	139	255
27	Maramureș	34990	59250	36891	99389	12790
28	Mehedinți	1429	3290	1341	1739	1791
29	Mureș	5527	3768	8667	4525	4584
30	Neamț	6434	3004	4157	3095	5547
31	Olt	2960	2534	3170	1792	1188
32	Prahova	7944	2628	2319	1714	1292
33	Sălaj	2630	3050	3576	1692	2212

34	Satu Mare	1627	623	866	3710	694
35	Sibiu	1570	3714	13507	15252	5271
36	Suceava	23968	9753	5776	5278	4972
37	Teleorman	330	1046	704	393	1146
38	Timiș	1572	880	1697	2406	677
39	Tulcea	975	1248	710	465	492
40	Vâlcea	2049	1209	820	1733	1836
41	Vaslui	1876	948	1151	2433	846
42	Vrancea	3477	3724	2663	1844	1840
Total (m³):		193 744	191 449	202 979	207 391	256 179

8.1.5 Gărzi forestiere

Datele comunicate de *Gărzile Forestiere* cu privire la volumul de lemn identificat ca provenind din tăieri ilegale de arbori, în urma activităților de control efectuate în perioada 2015-2019, sunt prezentate în tabelul următor.

ANUL	GARDA FORESTIERĂ	VOLUM TĂIAT ILEGAL (m ³)
2015	București	975
	Brașov	16 822
	Cluj	28 576
	Focșani	11 208
	Oradea	10 631
	Ploiești	19 177
	Suceava	42 815
	Timișoara	9 283
	Râmnicu-Vâlcea	15 828
TOTAL/an		155 315
2016	București	4 074
	Brașov	14 529
	Cluj	60 900
	Focșani	8 750
	Oradea	9 996
	Ploiești	13 958
	Suceava	38 280
	Timișoara	2 754
	Râmnicu-Vâlcea	11 595

TOTAL/an		164 836
2017	București	140
	Brașov	29 120
	Cluj	69 522
	Focșani	8 296
	Oradea	11 808
	Ploiești	8 874
	Suceava	19 497
	Timișoara	7 500
	Râmnicu-Vâlcea	11 324
TOTAL/an		166 081
2018	București	68
	Brașov	25 678
	Cluj	99 916
	Focșani	6 322
	Oradea	10 445
	Ploiești	6 590
	Suceava	15 113
	Timișoara	3 944
	Râmnicu-Vâlcea	9 501
TOTAL/an		177 577
2019	București	1 006
	Brașov	17 328
	Cluj	160 209
	Focșani	5 236
	Oradea	7 122
	Ploiești	6 562
	Suceava	16 692
	Timișoara	1 936
	Râmnicu-Vâlcea	8 652
TOTAL/an		224 743

8.1.6 Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea” (ICAS). Inventarul Forestier Național

Inventarul forestier național (IFN) este un instrument de evaluare a resurselor forestiere prin colectarea, gestionarea și analiza informațiilor privind resursele forestiere. Datele IFN conțin indicatorii de gestionare durabilă a pădurilor și sunt raportate conform angajamentelor asumate de România în cadrul *Conferinței ministeriale pentru protecția pădurilor în Europa, Convenției-cadru a Națiunilor Unite privind schimbarea climei/Protocolul de la Kyoto și Convenției privind diversitatea biologică*.

Proiectarea și punerea în aplicare a IFN, efectuarea măsurătorilor de teren, prelucrarea și analiza datelor și publicarea rezultatelor obținute este realizată de Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea” (ICAS).

Inventarul este realizat cu o periodicitate de cinci ani. El se bazează pe eșantionajul sistematic care acoperă uniform întreg teritoriul țării și se bazează pe o rețea de 4×4 km și de 2×2 km în zona de câmpie unde acoperirea cu vegetație forestieră este scăzută.

Până în prezent s-au efectuat două astfel de studii: Ciclul I pentru perioada 2008-2012 și Ciclul II pentru perioada 2012-2020.

Potrivit informațiilor comunicate de Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea”, verificările efectuate de specialiști pentru cel de-al doilea ciclu al Inventarului Forestier Național (IFN), arată faptul că **un volum de 38.6 milioane m³ de pădure a dispărut anual din fondul forestier, în perioada 2013-2018**. Datele numerice privind volumul de lemn recoltat anual în perioada 2013-2018 sunt redate în tabelul următor.

A.6.1. Volumul de lemn recoltat anual din păduri pe grupe de specii și regiuni

Grupa de specii	Unitatea de masura	Regiunea			Total
		Transilvania	Tara Romaneasca	Moldova	
Rasinoase	m ³	6.545.893,566	1.203.379,354	6.860.916,621	14.610.189,540
	EE[%]	12,949	28,885	13,619	8,957
Fag	m ³	7.118.500,675	2.783.179,189	2.799.380,836	12.701.060,699
	EE[%]	12,214	19,318	17,783	8,952
Cvercinee	m ³	2.448.127,333	1.650.036,777	604.208,526	4.702.372,636
	EE[%]	13,486	12,765	27,091	9,026
Folioase tari	m ³	2.029.286,182	1.544.075,428	1.144.481,790	4.717.843,400
	EE[%]	12,165	11,707	15,123	7,451
Folioase moi	m ³	576.042,335	861.306,709	523.773,039	1.961.122,084
	EE[%]	30,309	17,844	26,648	13,832
Total	m ³	18.717.850,091	8.041.977,456	11.932.760,812	38.692.588,359
	EE[%]	6,936	9,175	8,992	4,752

EE[%] - Eroare de esantionare (%)

Tabel. Rezultate IFN 2013-2018⁷¹

8.1.5 Compararea datelor numerice referitoare la volumul de lemn dispărut din fondul forestier național

Verificările efectuate de specialiștii din cadrul ICAS pentru cel de-al doilea ciclu al Inventarului Forestier Național (IFN), arată faptul că **un volum de 38,6 milioane m³ de pădure a fost recoltat anual din fondul forestier**, în perioada 2013-2018. Volumul de 38,6 milioane m³ lemn provine din:

- tăieri efectuate în conformitate cu reglementările din materie silvică;
- tăieri efectuate prin eludarea dispozițiilor legale;
- dispariții de material lemnos din cauze naturale.

⁷¹ <http://roifn.ro/site/rezultate-ifn-2/>

Institutul Național de Statistică publică anual date privind exploatarea forestiere efectuate cu aprobările necesare din punct de vedere legal. Situația cu cifrele comparate pentru perioada 2015-2018 este redată în tabelul următor:

Anul	Volum lemn exploatat legal (conform datelor INS) <i>u.m. milioane m³</i>	Volum de lemn dispărut (= Lemn exploatat legal+ lemn exploatat ilegal+ cauze naturale) <i>u.m. milioane m³</i>	Volum de lemn exploatat ilegal + dispărut din cauze naturale <i>u.m. milioane m³</i>
2015	16,773	38,6	21,826
2016	16,640	38,6	21,960
2017	16,122	38,6	22,478
2018	17,557	38,6	21,043

Prin analiza acestor rezultate se poate remarca faptul că un volum de peste 20 milioane m³ lemn dispăre anual din pădurile României atât din pricina tăierilor ilegale, cât și din pricina unor cauze naturale. Experții consideră că nu este posibil ca un volum foarte mare de lemn să dispară din cauze naturale. Așadar, conform datelor studiate, **o cantitate de aproximativ 20 milioane m³ lemn este extrasă anual din fondul forestier național, ca urmare a tăierilor de arbori efectuate fără respectarea dispozițiilor legale și procedurilor din materie silvică.**

Pe de altă parte, potrivit raportărilor statistice transmise trimestrial de gărzile forestiere prin "Memoriu de raportare a activității de control și pază", comunicate de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, volumul tăiat ilegal este de ordinul sutelor de mii: **193.744 m³ pentru 2015, 191.449 m³ pentru 2016, 202.979 m³ pentru 2017, 207.391 m³ pentru 2018.**

Datele furnizate de *Gărzile Forestiere* arată că în urma controalelor efectuate s-a identificat un volum de lemn tăiat ilegal cuprins între 155.000 m³ și 178.000 m³ anual pentru perioada 2015-2018.

Așadar, poate fi remarcată o diferență considerabilă între volumul de lemn extras din pădure fără respectarea reglementărilor legale (aproximativ 20 milioane m³ anual) și raportările gărzilor forestiere cu privire la volumul de lemn identificat ca fiind tăiat ilegal în urma controalelor efectuate (aproximativ 200.000 m³ anual), pentru perioada 2015-2018. Astfel rămâne un volum care se apropie de 20 milioane m³ de lemn dispărut anual, provenind din tăieri efectuate în mod ilegal, care nu au fost descoperite și pentru care făptuitorii nu au fost identificați și sacționați în conformitate cu dispozițiile în vigoare, urmare a controalelor efectuate de gărzi.

Prin urmare, se impune identificarea de soluții în vederea creșterii capacității instituționale a Gărzilor Forestiere, suplimentarea personalului de la nivelul acestora și dotarea lor corespunzătoare în vederea eficientizării activității de control.

De asemenea, reglementarea mai strictă a condițiilor în care proprietarii de păduri pot să efectueze tăieri de arbori și perfecționarea regimului sancționator, ar prezenta utilitate din această perspectivă.

8.2 DATE REFERITOARE LA VOLUMUL DE LEMN RECOLTAT LA NIVELUL ARIILOR NATURALE PROTEJATE

8.2.1 Regia Națională a Pădurilor ROMSILVA

Datele comunicate de ROMSILVA cu privire la suprafețele și volumul de masă lemnoasă recoltat în ultimii 5 ani, din parcurile naționale și naturale, aflate sub administrarea RNP-Romsilva sunt redate în tabelele prezentate în continuare.

Denumire parc	An	Total volum exploatat (m.c.)
PARCURI NAȚIONALE		
Buila	2015	6.542
	2016	4.838
	2017	4.732
	2018	5.296
	2019	6.514
Călimani	2015	36.116
	2016	41.582

	2017	31.339
	2018	56.227
	2019	23.284
Cheile Bicazului-Hășmaș	2015	2.334
	2016	1.115
	2017	2.518
	2018	2.351
	2019	2.088
Cheile Nerei Beușnița	2015	33.472
	2016	28.505
	2017	22.080
	2018	16.866
	2019	18.620
Cozia	2015	11.163
	2016	13.858
	2017	14.167
	2018	6.458
	2019	11.139
Defileul Jiului	2015	0
	2016	798
	2017	145
	2018	947
	2019	63
Domogled-Valea Cernei	2015	73.803
	2016	70.406
	2017	74.026
	2018	52.247
	2019	62.026
Munții Măcinului	2015	9.964
	2016	8.521
	2017	13.017
	2018	10.043
	2019	10.567
Munții Rodnei	2015	42.555
	2016	61.157
	2017	64.386
	2018	70.801
	2019	62.725
Piatra Craiului	2015	4.423
	2016	3.380
	2017	9.375
	2018	5.662
	2019	9.238

Retezat	2015	4.409
	2016	5.264
	2017	5.832
	2018	4.636
	2019	6.753
Semenic	2015	41.933
	2016	44.376
	2017	43.033
	2018	56.476
	2019	46.506
TOTAL parcuri naționale	5 ani	3.530.938
PARCURI NATURALE		
Apuseni	2015	85.565
	2016	77.886
	2017	68.592
	2018	129.956
	2019	134.371
Bucegi	2015	49.614
	2016	41.727
	2017	51.041
	2018	59.620
	2019	50.997
Balta Mică a Brăilei	2015	34.615
	2016	30.643
	2017	36.535
	2018	41.385
	2019	24.536
Comana	2015	20.727
	2016	18.093
	2017	22.696
	2018	18.588
	2019	17.324
Grădiștea Muncelului - Cioclovina	2015	28.829
	2016	37.946
	2017	46.995
	2018	43.053
	2019	42.780
Lunca Mureșului	2015	13.689
	2016	14.360
	2017	15.975
	2018	17.890
	2019	12.042
Munții Maramureșului	2015	155.984
	2016	110.285

	2017	135.645
	2018	143.695
	2019	125.684
Porțile de Fier	2015	79.893
	2016	81.542
	2017	90.147
	2018	99.121
	2019	65.154
Putna Vrancea	2015	79.143
	2016	78.200
	2017	63.579
	2018	96.553
	2019	89.638
Vânători Neamț	2015	135.691
	2016	140.427
	2017	157.995
	2018	163.019
	2019	151.492
TOTAL parcuri naturale	5 ani	3.530.938

Prin analizarea acestor date, poate fi remarcat faptul că un volum de peste 1,4 milioane m³ lemn este exploatat anual, în mod legal, din parcurile naturale și naționale din România. Având în vedere valoarea și statutul special al acestor arii naturale protejate, este foarte importantă luarea în calcul a reducerii presiunii exercitate asupra acestor ecosisteme forestiere, prin identificarea de soluții în vederea diminuării exploatărilor.

9. CONCLUZII

9.1 Gestionarea durabilă a fondului forestier național

În *Raportul privind investigația sectorială declanșată pe piața primară a lemnului din România*⁷², întocmit de Consiliul Concurenței, se arată că potrivit datelor Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, în România o mare parte din producția de lemn rotund este consumată pentru încălzirea locuințelor.

În contextul discuțiilor purtate cu specialiștii din cadrul Institutului Național de Cercetare Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea”, a fost prezentată utilitatea demarării unui program de plantare de culturi energetice agricole pe terenurile degradate, pentru a asigura lemnul de foc necesar populației țării. În acest mod, se poate reduce exploatarea speciilor de arbori valoroase din punct de vedere ecologic aflate în pădurile autohtone. Implementarea unui astfel de proiect prezintă utilitate inclusiv din perspectiva îndeplinirii obiectivului de combatere a deșertificării.

În contextul efectuării anchetei, reprezentanții ROMSILVA au menționat faptul că în vederea unei mai bune gestionări a pădurilor, ar prezenta utilitate adoptarea unei strategii forestiere la nivel național. De asemenea, a fost menționată importanța asigurării unui sistem funcțional de compensații pentru proprietarii de păduri. Totodată, în cursul discuțiilor care au avut loc, s-a comunicat faptul că proprietarii de suprafețe de teren care aparțin fondului forestier național, deseori nu își îndeplinesc obligația de regenerare artificială și de completare a regenerărilor naturale.

Pe de altă parte, potrivit punctului de vedere comunicat de Administrația Națională „Apele Române”, ca urmare a demersurilor efectuate de instituția Avocatul Poporului, „gradul de împădurire are o contribuție majoră în manifestarea fenomenelor extreme”, o atenție sporită revenind măsurilor privind managementul pădurilor din punct de vedere al reducerii riscului la inundații.

⁷²http://www.consiliulconcurenței.ro/uploads/docs/items/bucket12/id12925/raport_investigatie_var_neconfi_d.pdf;

9.3 Gestionarea ariilor naturale protejate din cadrul fondului forestier național

În prezent legislația națională permite aplicarea a diferitor tipuri de tratamente silvice la nivelul parcurilor naționale și naturale. Astfel în anumite zone din suprafața acestor categorii de arii naturale protejate, pot fi aplicate inclusiv tăieri rase sau tăieri succesive clasice ori în margine de masiv. Tăierile rase pot avea un puternic impact asupra zonelor forestiere cu multiple implicații de natură ecologică.

În ceea ce privește **suprafața pădurilor virgine din România**, există neconcordanțe între datele publicate de organizațiile non-guvernamentale și datele oficiale comunicate de autorități publice. Astfel, EIA (Environmental Investigation Agency) arată că potrivit unui studiu realizat în România în anul 2015, se estima o suprafață de 300.000 hectare de păduri virgine în România. De asemenea, organizația internațională arată că potrivit celor comunicate de experții români consultați pentru anul 2018, estimările arată un total de doar 100.000 hectare pentru anul 2018. Cifrele arată că în perioada 2015-2018 este posibil să fi dispărut o suprafață de 200.000 păduri virgine.

În schimb, conform datelor din *Catalogul național al pădurilor virgine și cvasivirgine din România (varianta din 15 mai 2019)*, în prezent este recunoscută în mod oficial doar o suprafață de 22.116,36 hectare.

Referitor la acest aspect, organizația non-guvernamentală WWF (World Wide Fund for Nature) semnalează importanța actualizării permanente a Catalogului Național al Pădurilor Virgine și Cvasivirgine, inclusiv prin alocarea resurselor necesare de către autoritatea competentă pentru derularea unui studiu la nivel național pentru identificarea pădurilor virgine și cvasivirgine. De asemenea, WWF-România consideră oportună adoptarea unei legi speciale care să asigure un management unitar al pădurilor virgine incluse în patrimoniul UNESCO.⁷³

⁷³ https://www.wwf.ro/resurse/comunicate_de_presa/?uNewsID=323271

9.2 Combaterea tăierilor ilegale de arbori

Atât la nivel național, cât și la nivel internațional au fost trase multiple semnale de alarmă cu privire la necesitatea luării unor măsuri în vederea asigurării unei protejări eficiente a pădurilor din România. Concluzia care se poate formula în urma analizării răspunsurilor experților constă în faptul că exploatările ilegale de lemn au cunoscut o dinamică de-a lungul timpului, exploatații identificând o serie de metode de eludare a legii. Numeric, un volum de aproximativ 20 milioane m³ lemn este exploatat anual fără respectarea reglementărilor din materie silvică.

Cu ocazia efectuării anchetelor de către Instituția Avocatul Poporului, referitoare la exploatările silvice ilegale, specialiștii din cadrul *Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea”* au semnalat faptul că în prezent există posibilitatea apariției de abuzuri în momentul exploatării arborilor marcați în prealabil de pădurar, întrucât firmele care exploatează lemnul sunt de cele mai multe ori și cele care beneficiază de acesta. Astfel, poate apărea un conflict de interese, întrucât exploatații, care este și beneficiar, nu este suficient verificat în procedura de tăiere a arborilor, în condițiile aplicate în prezent exploatații fiind și cel care introduce datele în SUMAL și își taie avizul. Tot în cadrul discuțiilor, s-a prezentat și faptul că exploatările ilegale pot avea loc inclusiv prin „metoda adaosului” (sunt exploatați ilegal arbori sănătoși alături de cei uscați marcați în prealabil de pădurari).

Potrivit aspectelor comunicate de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, există proiecte de măsuri pentru combaterea tăierilor ilegale, aflate în procedură de lucru la acest moment. Una dintre soluțiile studiate la acest nivel constă în vânzarea lemnului fasonat (lemn tăiat prelucrat) și nu pe picior, cum s-a procedat o lungă perioadă de timp. Măsura este recunoscută de experți ca având un bun potențial pentru evitarea eludării dispozițiilor legale de către exploatații. De asemenea, prin *Ordinul 485/2020 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind organizarea, funcționarea și componența Comisiei de atestare a operatorilor economici pentru activitatea de exploatare forestieră, precum și criteriile de atestare pentru activitatea de exploatare forestieră, aprobat prin Ordinul ministrului apelor și pădurilor nr. 1.106/2018*, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor a prevăzut măsura retragerii certificatelor de

atestare/reatestare a operatorilor economici pentru activitatea de exploatare forestieră, dacă sunt constatate tăieri ilegale în parchete neautorizate la care exploatarea s-a realizat de operatorul economic atestat pentru activitatea de exploatare a masei lemnoase sau de personalul angajat în cadrul acestuia, consemnate într-un raport de control aprobat de conducătorul entității din care face parte agentul constatator, prin care se propune retragerea certificatului de atestare.⁷⁴

Gărzile Forestiere au arătat importanța luării următoarelor măsuri, în vederea **eficientizării activității de control** pe care o efectuează conform atribuțiilor:

- Menținerea și îmbunătățirea sistemului SUMAL (sistem informațional integrat de urmărire a materialelor lemnoase);
- Montarea de dispozitive GPS la nivelul autovehiculelor destinate transportului de material lemnos;
- Asigurarea serviciilor de pază/administrare a suprafețelor de fond forestier private prin structurile silvice autorizate și asigurarea sprijinului pentru proprietari, conform art. 97 alin. (1) lit. a-g din *Codul Silvic*;
- Aprobarea unei metodologii prin ordin comun al autorității publice centrale care răspunde de silvicultură și al autorității publice centrale pentru afaceri interne cu privire la oprirea în trafic, pe drumurile publice, a autovehiculelor, în vederea exercitării controlului circulației materialului lemnos de către personalul silvic împuternicit, cu rol de agent constatator, în conformitate cu dispozițiile art. 24 alin (1) lit. a) și alin. (1¹) din *Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice*; în prezent, întrucât metodologia prevăzută de lege nu este aprobată, Garda Forestieră desfășoară activități de control pe drumurile publice doar împreună cu Ministerul Afacerilor Interne și nu are posibilitatea verificării și sancționării transporturilor de materiale lemnoase, identificate în trafic ca fiind ilegale;
- Instituirea de sancțiuni pentru încălcarea prevederilor normelor tehnice și a legislației silvice în vigoare de către personalul silvic responsabil cu punerea în

⁷⁴ Art. 21 alin. (1) lit. h) din *Regulamentul din 2018 privind organizarea, funcționarea și componența Comisiei de atestare a operatorilor economici pentru activitatea de exploatare forestieră, precum și criteriile de atestare pentru activitatea de exploatare forestieră* modificat prin *Ordinul 485/2020*.

valoare a masei lemnoase, autorizarea și predarea parchetelor spre exploatare, precum și reprimirea acestora; în prezent o astfel de sancționare nu mai este prevăzută de *Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice*;

- Implicarea activă a Gărzilor Forestiere în elaborarea actelor normative cu impact în domeniul de activitate;
- Întărirea capacității instituționale a Gărzilor Forestiere, promovarea valorilor, dotarea corespunzătoare a Gărzilor forestiere inclusiv cu tehnologii moderne de investigare, asigurarea suplimentării bugetului pentru achiziționarea de autoturisme de teren, drone, tablete, etc.;
- Ocuparea posturilor vacante din organigramă cu personal silvic și alocarea în buget a finanțării necesare, în conformitate cu prevederile Codului Silvic și Hotărârii e Guvern nr. 43 din 16 ianuarie 2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, în vederea întăririi capacității de control;
- Întocmirea cadastrului forestier și asigurarea finanțării necesare;
- Creșterea implicării populației, a organizațiilor non-guvernamentale cu activitate în domeniul protecției mediului și a mijloacelor mass-media în acțiunea de conștientizare a rolurilor pădurilor (ecologic, economic și social); educarea și conturarea unei conștiințe forestiere, în special în rândul copiilor.

10. PROPUNERI

Autoritățile competente în domeniul silvic au depus o serie de eforturi pentru asigurarea unei gestionări durabile a sectorului forestier, însă acest demers trebuie continuat prin implementarea de noi măsuri, astfel încât România să respecte toate obligațiile asumate la nivel internațional în domeniul mediului.

În urma analizării răspunsurilor și punctelor de vedere formulate de instituții publice și specialiști, urmare a demersurilor specifice de cercetare efectuate de instituția Avocatul Poporului, a publicațiilor de specialitate în materie silvică și de protecție a mediului și a legislației naționale și internaționale relevante, concluzionăm prin formularea următoarelor recomandări, în vederea punerii lor în aplicare de către autoritățile competente în domeniu:

În vederea gestionării durabile a fondului forestier național:

- **Identificarea de soluții în vederea reducerii considerabile sau chiar interzicerii tăierilor rase și cvasirase, având în vedere efectele negative asupra mediului pe care aceste tipuri de tratamente silvice le implică;**
- **Identificarea de soluții în vederea reglementării unei suprafețe minime la nivel național care trebuie menținută împădurită;**
- **Identificarea de soluții în vederea interzicerii exportului de lemn neprelucrat intensiv, conform recomandărilor Academiei Române;**
- **Elaborarea unui studiu privind suprafețele de teren degradat, la nivelul cărora agricultura nu poate fi practică în mod eficient și demararea unui program de plantare de culturi energetice agricole (împădurire cu arbori eficienți din acest punct de vedere), pe suprafețele identificate prin colaborare cu Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea”; în acest mod se poate asigura lemnul de foc necesar încălzirii locuințelor care nu sunt racordate la gaz, precum și protejarea pădurilor împotriva exploatărilor excesive; măsura prezintă utilitate inclusiv pentru combaterea fenomenului de deșertificare, precum și a alunecărilor de teren;**

- Întocmirea unui Program național de împădurire prin care să fie pus în aplicare obiectivul împăduririi unor terenuri cu altă destinație decât cea silvică, în suprafață de 2 milioane ha, până în anul 2035, stabilit legal prin art. 88 alin. (3) din Codul Silvic; inițierea unor acțiuni de implicare a comunității în proiectele de împădurire, colaborări cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, pentru implicarea beneficiarilor de ajutor social în acțiunile de împădurire, în acest fel îndeplinindu-se inclusiv obiectivul de educare și conștientizare a publicului, precum și de participare a acestuia în procesul de aplicare a deciziilor privind mediul (art. 4 lit. p) din *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului*);
- Întocmirea unei Strategii forestiere naționale pe termen lung, în spiritul principiului dezvoltării durabile, prevăzut în Agenda 2030 a Națiunilor Unite, dar și la nivel național în art. 3 lit. g) din *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului*;
- Identificarea de soluții în vederea înocmirii *Cadastrului forestier*;
- Întocmirea unei strategii naționale de combatere a viiturilor și inundațiilor prin acțiuni de împădurire, prin colaborare cu Administrația Națională „Apele Române” și cu specialiști în domeniu, în vederea identificării zonelor de pe teritoriul național unde astfel de acțiuni prezintă utilitate, în virtutea aplicării principiului acțiunii preventive prevăzut în art. 3 lit. c) din *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului*;
- Punerea la dispoziția publicului a informațiilor de mediu privind amenajamentele silvice, în vederea respectării art. 3 din *Directiva 2003/4/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 28 ianuarie 2003 privind accesul publicului la informațiile despre mediu*;
- Efectuarea unui studiu prin folosirea de imagini satelitare cu privire la evoluția suprafețelor ocupate de pădure pentru anii 1990, 1995, 2000, 2005, 2010, 2015, 2020, prin colaborare cu institute de specialitate și unități de învățământ superior, pentru a oferi o imagine de ansamblu asupra evoluției tăierilor de arbori de-a lungul timpului și furnizarea rezultatelor obținute publicului;

- Dezvoltarea activităților de ecoturism, încurajarea și sprijinirea comunităților locale pentru desfășurarea acestui tip de turism acolo unde este permis.

În vederea unei mai eficiente gestionări a tuturor categoriilor de arii naturale protejate:

- **Stabilirea unor zone de „intervenție zero” în toate categoriile de arii naturale protejate prevăzute în legislația națională, care să cuprindă un procent de minim 80% din suprafața ariei protejate**, inclusiv în siturile Natura 2000 și UNESCO, unde procesele naturale să poată avea loc fără intervenția umană, prin interzicerea tăierilor de arbori de orice tip (cu excepția lemnului provenit din doborâturi cauzate de fenomene naturale); măsura se impune cu atât mai mult cu cât România a primit ca recomandare din partea UNESCO să colaboreze cu IUCN în vederea identificării de soluții pentru o mai bună protecție a ariilor naturale protejate, în timp ce IUCN notifică România pentru nerespectarea principiului protejării stricte a cel puțin 75% din suprafața ariilor naturale protejate;
- **Punerea în aplicare a recomandărilor UNESCO cu privire la protejarea mai strictă a zonelor tampon ale ariilor protejate**, inclusiv luarea în calcul a soluției interzicerii tăierilor de arbori în aceste zone (cu excepția extracției lemnului provenit din doborâturi cauzate de fenomene naturale și eventual din proceduri de combatere a dăunătorilor).
- Demararea de demersuri în vederea **interzicerii tăierilor rase și cvasirase** în ariile naturale protejate și zonele tampon, precum și pentru restrângerea aplicării acestor tipuri de tratamente silvice la nivelul întregului fond forestier, în contextul hazardelor geomorfologice și hidrologice, în conformitate cu viziunea Academiei Române;
- Finalizarea *Catalogului pădurilor virgine și cvasivirgine*, prin colaborare cu specialiști și ONG-uri naționale și internaționale;
- Actualizarea planurilor de amenajamente silvice, cu luarea în calcul a obiectivelor și măsurilor de conservare a siturilor Natura 2000 și UNESCO, în vederea respectării art. 6 alin. (3) și art. 7 din *Directiva 92/43/CEE a Consiliului*

din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică;

- Delimitarea corespunzătoare a ariilor naturale protejate: întocmirea de hărți topografice GIS⁷⁵ și marcarea vizibilă în teren a limitelor ariilor protejate, prin colaborare cu institute de cercetare, unități de învățământ superior și specialiști în domeniu.

În vederea combaterii eficiente a tăierilor ilegale de arbori și respectării Regulamentului UE privind lemnul:

- **Perfecționarea sistemului SUMAL, prin utilizarea imaginilor satelitare și alertarea în timp util a autorităților competente în domeniu;**
- Identificarea de soluții în vederea îmbunătățirii pazei pădurilor;
- Identificarea unui mecanism/ unei soluții de supraveghere a modului în care exploatatorul efectuează tăierile, întrucât în cele mai multe cazuri exploatatorul este și beneficiarul masei lemnoase exploatate; în condițiile actualei reglementări, există riscul aplicării unor proceduri nelegale de către exploatator având un control prea mare asupra procedurilor, cum ar fi „metoda adaosului”, neexercitându-se un control suficient de către autoritățile competente pentru a se evita astfel de practici în teren;
- Folosirea de mecanisme GPS la nivelul autovehiculelor care transportă lemn, pentru combaterea transporturilor multiple în baza aceluiași aviz;
- Montarea de camere de luat vederi la intersecțiile cu drumuri forestiere, în special în zonele protejate și în proximitatea acestora, pentru identificarea vehiculelor care transportă lemn și alertarea automată în sistem SUMAL, în momentul în care camerele detectează un transport fără aviz;
- Identificarea de soluții în vederea plății de compensații către proprietarii de pădure, pentru a descuraja tăierile, în special în zone cu restricții de această natură.

⁷⁵ GIS (Sistem Informațional Geografic) este o tehnologie informatică ce permite culegerea, gestionarea și analiza datelor.

- Înăsprirea regimului sancționator pentru exploatarea forestiere efectuate fără respectarea dispozițiilor legale și procedurilor din materie silvică, în special a celor de amploare; instituirea de sancțiuni pentru încălcarea prevederilor normelor tehnice și a legislației silvice în vigoare de către personalul silvic responsabil cu punerea în valoare a masei lemnoase.
- Întărirea capacității instituționale a *Gărzilor Forestiere* prin dotarea corespunzătoare a Gărzilor forestiere cu tehnologii moderne de investigare și suplimentarea personalului silvic, inclusiv prin ocuparea posturilor vacante în conformitate cu prevederile Codului Silvic și Hotărârii e Guvern nr. 43 din 16 ianuarie 2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor;
- Întreprinderea de acțiuni de promovare, informare și implicare a populației cu privire la modul în care cetățenii pot ajuta autoritățile publice în vederea identificării mai eficiente a infracțiunilor silvice (apeluri către 112, folosirea aplicației Inspectorul Pădurii, etc.), inclusiv prin difuzarea televizată de spoturi informative în pauzele publicitare.

În vederea facilitării colaborării între instituțiile naționale și internaționale cu atribuții în domeniu:

- Dezvoltarea cooperării instituțiilor cu atribuții în domeniu prin generarea de acțiuni inter-instituționale de împărtășire a bunelor practici;
- Perfecționarea cooperării inter-instituționale în vederea asigurării unei paze cât mai eficiente a pădurilor;
- Colaborarea autorităților publice cu organizațiile naționale și internaționale cu activitate relevantă în materie de protecție a mediului, în vederea identificării de soluții pentru îmbunătățirea sistemului de protecție a pădurilor;
- Inițierea de acțiuni de colaborare cu state străine pentru schimbul de bune practici, dar și în vederea identificării de metode inovative de gestionare durabilă a pădurilor.

MULȚUMIRI:

Comisiei Naționale a României pentru UNESCO,

Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea”,

Inspectoratului General al Poliției Române,

Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție,

Gărzilor Forestiere,

Regiei Naționale a Pădurilor ROMSILVA,

Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor,

Administrației Naționale „Apele Române”.

Anexa 1 - Termeni și abrevieri

1. **EIA** – Environmental Investigation Agency
2. **IUCN** – Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii
3. **UE** – Uniunea Europeană
4. **UNESCO** – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
5. **CEDO** – Convenția Europeană a Drepturilor Omului
6. **EUTR** - Regulamentul Uniunii Europene privind lemnul
7. **WWF** – World Wide Fund for Nature
8. **SUMAL** - Sistem informațional integrat de urmărire a materialelor lemnoase
9. **IFN** – Inventar Forestier Național
10. **GIS** – Sistem Informațional Geografic
11. **Arie specială de conservare** - situl de importanță comunitară desemnat printr-un act statutar, administrativ și/sau contractual în care sunt aplicate măsurile de conservare necesare menținerii sau de refacere la o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale și/sau a populațiilor speciilor de interes comunitar pentru care situl este desemnat
12. **Arii de protecție specială avifaunistică** - ariile naturale protejate ale căror scopuri sunt conservarea, menținerea și, acolo unde este cazul, refacerea la o stare de conservare favorabilă a speciilor de păsări și a habitatelor specifice, desemnate pentru protecția de păsări migratoare
13. **Patrimoniul natural** - ansamblul componentelor și structurilor fizico-geografice, floristice, faunistice și biocenotice ale mediului natural, ale căror importanță și valoare ecologică, economică, științifică, biogenă, sanogenă, peisagistică și recreativă au o semnificație relevantă sub aspectul conservării diversității biologice floristice și faunistice, al integrității funcționale a ecosistemelor, conservării patrimoniului genetic, vegetal și animal, precum și pentru satisfacerea cerințelor de viață, bunăstare, cultură și civilizație ale generațiilor prezente și viitoare
14. **Arie naturală protejată** - zona terestră și/sau acvatică în care există specii de plante și animale sălbatice, elemente și formațiuni biogeografice, peisagistice, geologice, paleontologice, speologice sau de altă natură, cu valoare ecologică, științifică ori culturală deosebită, care are un regim special de protecție și conservare, stabilit conform prevederilor legale
15. **Rețea ecologică "Natura 2000"** - rețeaua ecologică europeană de arii naturale protejate și care cuprinde arii de protecție specială avifaunistică, stabilite în conformitate cu prevederile Directivei 79/409/CEE privind conservarea păsărilor sălbatice și arii speciale de conservare desemnate de Comisia Europeană și ale Directivei 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale, a faunei și florei sălbatice
16. **Zonare internă a ariilor naturale protejate** - definirea și delimitarea de zone în interiorul ariilor naturale protejate conform prevederilor prezentei ordonanțe de urgență și planurilor de management, în care se stabilesc măsuri speciale de management și se reglementează activitățile umane în conformitate cu obiectivele pentru care a fost desemnată aria naturală protejată
17. **Amenajament silvic** - studiul de bază în gestionarea pădurilor, cu conținut tehnico-organizatoric, juridic și economic, fundamentat ecologic
18. **Amenajarea pădurilor** - ansamblul de preocupări și măsuri menite să asigure aducerea și păstrarea pădurilor în stare corespunzătoare din punctul de vedere al funcțiilor ecologice, economice și sociale pe care acestea le îndeplinesc și este activitate de dezvoltare tehnologică
19. **Defrișare** - acțiunea de înlăturare completă a vegetației forestiere, fără a fi urmată de regenerarea acesteia, cu schimbarea folosinței și/sau a destinației terenului
20. **Exploatare forestieră** - procesul de producție prin care se extrage din păduri lemnul brut în condițiile prevăzute de regimul silvic

21. **Dispozitiv special de marcat** - ciocanele silvice de marcat, instrumentele folosite de personalul silvic pentru marcarea arborilor, a cioatelor și a materialului lemnos
22. **Gestionarea durabilă a pădurilor** - administrarea și utilizarea pădurilor astfel încât să își mențină și să își amelioreze biodiversitatea, productivitatea, capacitatea de regenerare, vitalitatea, sănătatea, în așa fel încât să asigure, în prezent și în viitor, capacitatea de a exercita funcțiile multiple ecologice, economice și sociale permanente la nivel local, regional, național și global fără a crea prejudicii altor ecosisteme
23. **Ocol silvic** - unitatea silvică înființată în scopul administrării sau asigurării serviciilor pentru fondul forestier național
24. **Proveniența materialelor lemnoase** - sursa localizată de unde acestea au fost obținute în mod legal, respectiv:
 - a) parchetele autorizate și predate spre exploatare, constituite în fondul forestier național sau în vegetația forestieră de pe terenuri din afara acestuia;
 - b) depozite, centre de sortare și prelucrare a materialelor lemnoase;
 - c) piețele, târgurile, oboarele și altele asemenea, autorizate pentru comercializarea materialelor lemnoase;
 - d) statele membre ale Uniunii Europene;
 - e) statele din afara Uniunii Europene
25. **Servicii silvice** - activitățile cu caracter tehnic desfășurate de ocoalele silvice de regim sau Romsilva în scopul asigurării pazei și supravegherii stării de sănătate a pădurilor și stabilirii anuale a lucrărilor silvice prevăzute de amenajamentul silvic, cu respectarea regimului silvic; executarea lucrărilor silvice stabilite se face în regie proprie, de către ocoalele silvice care asigură administrarea sau serviciile silvice ori prin prestări de servicii, în condițiile legii
26. **Silvicultura** - ansamblul de preocupări și acțiuni privind cunoașterea pădurii, crearea și îngrijirea acesteia, recoltarea și valorificarea rațională a produselor sale, precum și organizarea și conducerea întregului proces de gestionare durabilă a pădurii
27. **Terenuri degradate din afara fondului forestier național** - terenurile care prin eroziune, poluare sau acțiunea distructivă a unor factori antropici și-au pierdut definitiv capacitatea de producție agricolă, dar pot fi ameliorate prin împădurire, și anume:
 - a) terenurile cu eroziune de suprafață foarte puternică și excesivă;
 - b) terenurile cu eroziune de adâncime - ogașe, ravene, torenți;
 - c) terenurile afectate de alunecări active, prăbușiri, surpări și scurgeri noroioase;
 - d) terenurile nisipoase expuse erodării de către vânt sau apă;
 - e) terenurile cu aglomerări de pietriș, bolovăniș, grohotiș, stâncării și depozite de aluviuni torențiale;
 - f) terenurile cu exces permanent de umiditate;
 - g) terenurile sărăturate sau puternic acide;
 - h) terenurile poluate cu substanțe chimice, petroliere sau noxe;
 - i) terenurile ocupate cu halde miniere, deșeuri industriale sau menajere, gropi de împrumut;
 - j) terenurile neproductive, dacă acestea nu se constituie ca habitate naturale;
 - k) terenurile cu nisipuri mișcătoare, care necesită lucrări de împădurire pentru fixarea acestora;
 - l) terenurile din oricare dintre categoriile menționate la lit. a)-k), care au fost ameliorate prin plantații silvice și de pe care vegetația a fost înlăturată.

Anexa 2 - Legislație națională relevantă în domeniu

- **Codul Silvic** - Legea nr. 46/2008 republicată, cu modificările și completările ulterioare;

Potrivit art. 1 alin. (1) din Codul silvic, totalitatea pădurilor, a terenurilor destinate împăduririi, a celor care servesc nevoilor de cultură, producție sau administrație silvică, a iazurilor, a albiilor pâraielor, a altor terenuri cu destinație forestieră, inclusiv cele neproductive, cuprinse în amenajamente silvice la data de 1 ianuarie 1990, inclusiv cu modificările de suprafață, conform operațiunilor de intrări-ieșiri efectuate în condițiile legii, constituie, indiferent de forma de proprietate, fondul forestier național.

Infrațiuni prevăzute de Codul Silvic:

- Reducerea suprafeței fondului forestier național fără respectarea dispozițiilor art. 36 și 37 din Codul Silvic constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la un an sau cu amendă. Cu aceeași pedeapsă se sancționează și schimbarea destinației obiectivului pentru care s-a obținut aprobarea de scoatere din fondul forestier național sau de ocupare a fondului forestier național, dacă schimbarea destinației se produce în termen de 5 ani de la aprobarea scoaterii din fondul forestier. (art. 106);

- Tăierea, ruperea, distrugerea, degradarea ori scoaterea din rădăcini, fără drept, de arbori, puietși sau lăstari din fondul forestier național și din vegetația forestieră din afara acestuia, indiferent de forma de proprietate, constituie infracțiune silvică și se pedepsește după cum urmează (art. 107):

a)cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă, dacă valoarea prejudiciului produs este de cel puțin 5 ori mai mare decât prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior la data comiterii faptei;

b)cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă, dacă valoarea prejudiciului produs nu depășește limita prevăzută la lit. a), dar fapta a fost săvârșită de cel puțin două ori în interval de un an, iar valoarea cumulată a prejudiciului produs depășește limita prevăzută la lit. a);

c)cu închisoare de la un an la 5 ani, dacă valoarea prejudiciului produs este de cel puțin 20 de ori mai mare decât prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior la data comiterii faptei;

d)cu închisoare de la 2 la 7 ani, dacă valoarea prejudiciului produs este de cel puțin 50 de ori mai mare decât prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior, la data comiterii faptei.

- Folosirea dispozitivelor speciale de marcat fără drept sau cu nerespectarea reglementărilor specifice în vigoare constituie infracțiune silvică și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă. În cazul falsificării dispozitivelor speciale de marcat, sunt aplicabile dispozițiile art. 317 din Codul penal. (art. 1071)

- Pășunatul în pădurile sau în suprafețele de pădure în care acesta este interzis constituie infracțiune (art. 108);

- Furtul de arbori doborâți sau ruți de fenomene naturale ori de arbori, puieti sau lăstari care au fost tăiați ori scoși din rădăcini, din păduri, perdele forestiere de protecție, din terenuri degradate care au fost ameliorate prin lucrări de împădurire și din vegetația forestieră din afara fondului forestier național, precum și al oricăror altor produse specifice ale fondului forestier național constituie infracțiune și se pedepsește după cum urmează (art. 109):

a)cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă, dacă valoarea materialului lemnos sustras este de cel puțin 5 ori mai mare decât prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior;

b)cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă, dacă fapta a fost săvârșită de cel puțin două ori în interval de un an, iar valoarea cumulată a materialului lemnos depășește valoarea prevăzută la lit. a);

c)cu închisoare de la un an la 5 ani, dacă valoarea materialului lemnos sustras este de cel puțin 20 de ori mai mare decât prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior;

d)cu închisoare de la 2 la 7 ani, dacă valoarea materialului lemnos sustras depășește de 50 de ori prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior.

Limitele speciale ale pedepselor se majorează cu jumătate în cazul în care faptele au fost săvârșite în următoarele împrejurări: de o persoană având asupra sa o armă sau o substanță narcotică ori paralizantă; în timpul nopții; în pădurea situată în arii naturale protejate de interes național; de personal silvic.

- Nerespectarea obligației de executare a lucrărilor de regenerare artificială și de completare a regenerărilor naturale în termen de cel mult două sezoane de vegetație de la tăierea unică/definitivă/după tăieri de produse accidentale sau tăieri ilegale pe suprafețe compacte de peste 0,5 ha, cu excepția extragerii masei lemnoase din arborete afectate de doborâturi și rupturi masive de vânt și zăpadă și de uscare anormală și a tăierilor unice în fondul forestier din Lunca și Delta Dunării, precum și din luncile râurilor interioare; în funcție de amploarea fenomenului, structura teritorială de specialitate a autorității publice centrale care răspunde de silvicultură stabilește perioada maximă de regenerare artificială pentru situațiile de excepție, perioadă care nu poate să fie mai mare de 5 sezoane de vegetație de la tăiere, constituie infracțiune silvică și se pedepsește cu amendă. (art. 110)

- Legea nr. 100/2010 privind împădurirea terenurilor degradate;

Sunt supuse prevederilor legii terenurile degradate, indiferent de forma de proprietate, care pot fi ameliorate prin lucrări de împădurire, în vederea protejării solului, a refacerii echilibrului hidrologic și a îmbunătățirii condițiilor de mediu. Conform dispozițiilor art. 5 alin. (1) din Legea nr. 100/2010, identificarea, delimitarea și constituirea perimetrelor de ameliorare la nivelul localităților se fac de o comisie stabilită prin ordin al prefectului, la propunerea directorului executiv al direcției pentru agricultură și dezvoltare rurală.

- **Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice;**

Potrivit art. 1 alin. (2) din lege sancțiunile aplicabile pentru săvârșirea contravențiilor silvice⁷⁶ sunt:

a) sancțiunea contravențională principală - amenda;

b) sancțiunea contravențională complementară - confiscarea bunurilor destinate, folosite sau rezultate din săvârșirea contravenției silvice și/sau retragerea/suspendarea, după caz, a autorizației/atestatului/acordului.

- **Legea nr. 265/2017 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 9/2017 privind prorogarea termenului prevăzut la art. IV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice;**

Potrivit prevederilor art. II al actului normativ, de la data de 1 ianuarie 2018 se stabilește prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior, la valoarea de 164 lei.

- **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, cu modificările și completările ulterioare;**

Potrivit art. 1, scopul ordonanței de urgență îl constituie garantarea conservării și utilizării durabile a patrimoniului natural, obiectiv de interes public major și componentă fundamentală a strategiei naționale pentru dezvoltare durabilă.

- **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 85/2006 privind stabilirea modalităților de evaluare a pagubelor produse vegetației forestiere din păduri și din afara acesteia, cu modificările și completările ulterioare;**

- **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 59/2000 privind statutul personalului silvic, cu modificările și completările ulterioare.**

⁷⁶ Constituie contravenție silvică fapta săvârșită cu vinovăție, stabilită și sancționată prin Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, pentru încălcarea obligațiilor stabilite prin actele normative din domeniul silvic.